

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: B013-L, B014-L Tantárgy neve: Ószövetségi bevezetés [1, 2] Tantárgy neve angolul: Introduction to the Old Testament [1, 2]	Kreditértéke: 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásban alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: B031-AL Bibliaismeret [2] [2]: B013-L Ószövetségi bevezetés [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja az, hogy a hallgatók megismerkedjenek az ószövetségi bibliai könyvek irodalomtörténeti kérdéseivel (kánon, szöveg- és formatörténet, az egyes iratok és iratcsoportok szerkezete, előállása és tanítása, illetve ezeknek a témaköröknek a kutatástörténeti eredményei). Ezek az ismeretek lehetővé teszik a hallgatók számára azt, hogy az adott könyvet történeti-kritikai exegéziséhez a szükséges alapvető háttér információk birtokában és az alapvető szakirodalom ismeretében kezdhessenek neki, illetve azt, hogy az ószövetségi kommentárok, exegetikai monográfiák és tanulmányok hatalmas anyagában önálló kutatásaik során tájékozódni tudjanak.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: KUSTÁR Z.: <i>Bevezetés az Ószövetség irodalmába. Az Ószövetség könyveinek előállása, tanítása és keresztyén üzenete</i> , Kálvin János Kiadó, Budapest, 2025, ISBN: 978-963-558-565-6.	
További ajánlott irodalom: CZIGLÁNYI ZS.: <i>Az Ószövetség története, 2., javított kiadás</i> , META Egyesület, Pécs, 2018, ISBN: 978-615-81155-0-6. PECSUK O. (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv, 2., javított kiadás</i> , Kálvin János Kiadó, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-558-331-7.	

RÓZSA H.: *Bevezetés az Ószövetség könyveibe – Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe*, Szent István Társaság, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-277-602-6.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A végzett tanár rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit.

b) képességei

- A szakképzett tanár szakmai témában képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Szaktárgyi felkészültségével kapcsolatban önreflexióra és önkorrekcióna képes.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét.
- Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

d) autonómiája és felelőssége

- A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Kustár Zoltán, egyetemi tanár, PhD, dr. habil.

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Dr. Koncz-Vágási Katalin, óraadó

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Ószövetségi Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: B023-L, B024-L Tantárgy neve: Újszövetségi bevezetés [1, 2] Tantárgy neve angolul: Introduction to the New Testament [1, 2]	Kreditértéke: 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: szünopszisok.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: rövid szövegelemzések, témakidolgozások.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: B031-AL Bibliaismeret [2] [2]: B023-L Újszövetségi bevezetés [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az első félévben az Újszövetség kialakulásának történetével foglalkozunk (iratok, kánon), majd a Páli leveleket vesszük sorra, áttekintve a keletkezés körülményeit, főbb teológiai tanításait, végül a félévet a deuteropáli levelek zárják. A II. félévben a Templom pusztulása utáni iratok áttekintésével folytatjuk a bevezetéstani vizsgálatot. A szinoptikus evangéliumok keletkezésének kérdéséről jutunk el a félév során a Jelenések könyvéig. Minden egyes irat esetében igyekszünk meghatározni a szerző kilétét, a keletkezés idejét, helyét, a címzettek körét és a könyvek legfőbb teológiai gondolatait, valamint az azokban felhasznált forrásokat. A tantárgy célja, hogy a hallgatók minden egyes bibliai könyv esetében tisztában legyenek a szöveg megértéséhez elengedhetetlenül szükséges információkkal (ki írta? kinek? mikor? mért? miről?).	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban, zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.</i> A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban négy zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer meg lehet kísérelni kijavítani. Ha a javítás sikertelen, akkor a hallgató a félévet nem teljesítette, szóbeli vizsgára nem állhat. Amennyiben a hallgató a zárthelyi dolgozatokat legalább elégségesre teljesíti, vagy elégtelen osztályzatát a szorgalmi időszakban sikeresen javítja, a vizsgaidőszakban szóbeli kollokviumra jelentkezhet. A szóbeli vizsga kiadott tételsor alapján történik, melyet az aktuális félév tárgyatmatikája rögzít. A vizsga egy A és egy B tételből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A vizsga akkor sikeres, ha a	

hallgató mind az A, mind pedig a B tételt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik. A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozatok összesített átlagának és a félévet lezáró kollokvium érdemjegyének átlaga adja. A zárthelyi dolgozatok átlagjegyébe minden megírt dolgozat osztályzata beleszámít. Amennyiben a zárthelyi dolgozatok átlaga 4,51 feletti, a hallgató megajánlott „jeles” (5) gyakorlati jegyet kaphat, így mentesülhet a szóbeli vizsga alól. A 4,0–4,5 közötti dolgozatátlagra a hallgató „jó” (4) megajánlott jegyet kap, amennyiben elfogadja, mentesül a szóbeli kollokvium alól. A 3,51–4,0 közötti dolgozat-átlaggal rendelkező hallgatók könnyített tételsor alapján felelhetnek a kollokviumon. <i>Szigorlati szóbeli vizsga a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga során a tétel egy "A" és egy "B" tétel-részből áll. Az adott félév tételsorát az adott félévre érvényes tárgytematika rögzíti. A hallgató az "A" és a "B" tétel-részt egy közös cédulán / két külön cédulán húzza ki, majd legalább 20, legfeljebb 40 perc készületi idő áll a rendelkezésére, hogy a feleletét kidolgozza. A vizsga a szigorlati bizottság előtt zajlik; a bizottság legalább két tagjának a felelet teljes ideje alatt a vizsgán jelen kell lennie. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az "A", mind pedig a "B" tétel-részt legalább elégséges szinten teljesítette. A két felelet együttes átlagos időtartama 20/30/40 perc. A vizsga során egy póttétel húzására van lehetőség: amennyiben az első tétel "A" vagy "B" tétel-részből a feleletet a bizottság elfogadta, úgy a póttételtől csak a nem teljesített tétel-részt kell megismételni. A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik. A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Kötelező irodalom: CARSON, D. A. – MOO, D. J.: <i>Bevezetés az Újszövetségbe</i>, KIA, Budapest, 2007, ISBN: 978-963-9390-44-7. BALLA P.: <i>Az újszövetségi iratok és kanonikus gyűjteményük kialakulásának története</i>, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar Újszövetségi Tanszék, Budapest, 2005, ISBN: 963-857-857-2. VARGA ZS.: <i>Újszövetségi bevezetés, Református Zsinati Iroda Doktorok Kollégiumának Főtitkári Hivatala, Budapest, 2000, ISBN: 963-8360-43-7.</i> Órai anyag jegyzete a diákság honlapján (http://www.diaksag.ttre.hu/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=17:sz-bevezets&Itemid=205) További ajánlott irodalom: SCHNELLE, U.: <i>Einleitung in das Neue Testament</i>, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 1994, ISBN: 3-525-03286-2. PERES I.: <i>Az Újszövetség irodalma</i>, Selye János Egyetem, Komárno, 2005, ISBN: 978-80-969251-6-4. PERES I.: <i>Az apokrif és pseudepigráf iratok</i>, in: ERDÉLYI M. – PERES I. (szerk.): <i>Irodalom – Nyelv – Pedagógia</i>, Selye János Egyetem – Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kara, Sopron – Komárno, 2008, (99–143), ISBN: 978-80-89234-46-2. Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul a) tudása

• A végzett tanár rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. • Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében. • Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit. b) képességei • A szakképzett tanár szakmai témában képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban. • Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. • Szaktárgyi felkészültségével kapcsolatban önreflexióra és önkorrekcióra képes. c) attitűdje • Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. • Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. • Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. d) autonómiája és felelőssége • A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. • Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. • Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. • Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Ledan-Muntean István, adjunktus, PhD. dr.habil.
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Újszövetségi Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: B030-AL, B031-AL Tantárgy neve: Bibliaismeret [1, 2] Tantárgy neve angolul: Bible knowledge [1, 2]	Kreditértéke: 5, 5
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 20, 20 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: előadás, önálló és csoportos szövegelemzés, hallgatói előadás, csoportos beszámoló.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: tesztek, félév közepén zárthelyi dolgozat (ezeken a részvétel nem kötelező, részletesen lásd lentebb).	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: B030-AL Bibliaismeret [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A teológiai tanulmányok folytatásához nélkülözhetetlen bibliaismeret megszerzése. A hallgatók megszerzik a kellő jártasságot a Szentírás önálló és csoportos tanulmányozásához. Megismerik a bibliai történetek legfontosabb összefüggéseit és a bibliai irodalom egymásra épülő részeit. Alapozó tárgy, tehát a hallgatók képessé válnak az elmélyült, magas szintű biblikus tanulmányok folytatására. 1. Rövid, átfogó bevezetés a Szentírás tanulmányozásához (bibliai nyelvek, helyszínek, könyvek keletkezési folyamata, út a kanonizálás felé; nemzeti nyelvű bibliák.) 2. A Tóra. (1-5Móz) 3. Könyvek a választott nép történetéről. (Józs, Bír, Ruth. 1-2Sám, 1-2Kir, 1-2 Krón. Ezsdr, Neh, Eszt) 4. Költői szövegek és bölcsességi irodalom az Ószövetségben. (Költői szövegek a történeti könyvekben; Zsolt, Jób, Péld, Préd, Én, JSír) 5. A prófétai irodalom. (Az Ószövetség prófétai könyvei) 6. Az evangéliumok. (Mt, Mk, Lk, Jn) 7. Az egyház az Újszövetségben. (ApCsel, Pál, deuteró-Páli levelek, pásztori levelek, kat. levelek) 8. Az újszövetségi apokaliptika. (Jel)	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Kollokvium, ami az évközi számonkérések során nyújtott teljesítmény alapján kiváltható.</i> A hallgatók lehetőséget kapnak a kollokvium kiváltására, a memoriterek felmondásának kivételével. A félév során megtanulandó memoriterek listáját az oktató a félév elején közli a hallgatókkal. A kollokvium kiváltása érdekében a hallgatók félévente három tesztet és egy félév-közepi zárthelyi dolgozatot írhatnak. A tesztek 12-15 kérdést tartalmaznak, ezek mindegyike	

feleletválasztási lehetőséget kínál (négy válasz). A tesztek időkerete: 15 perc. A zárthelyi dolgozat esetében különböző kérdésekre kell megadott, egyértelműen jelzett terjedelmi keretek között választ megfogalmazni (rövid, néhány mondatos feleletek a kérdések nagy részében, ill. max. egy oldalban kell kifejtetni a választ dolgozatonként egy kérdés esetén). A zh. időkerete: 90 perc. Az évközi számonkérésen nem kötelező részt venni, ezekkel a hallgató könnyíthet vizsgaidőszaki leterheltségén. Minden számonkérés teljesítésével pontokat lehet szerezni, ezek félév végi összege alapján kerül sor a teljesítmény százalékos, valamint érdemjeggyel történő megállapítására. Ha valaki nem vett részt egy vagy több számonkérésen, akkor a pontszáma azokban az esetekben nulla. Az egyes számonkérések eredményéről az oktató a számonkérést követő hét munkanapon belül ad tájékoztatást. Az összesített pontszámmal meghatározott, megajánlott jegyet az oktató a félév utolsó hetében, az utolsó számonkérés után közli, ezt a jegyet a hallgató nem köteles elfogadni. Minden hallgató jelentkezik kollokviumra. A kollokvium első részeként kerül sor a memoriterek felmondására, melynek teljesítése az érdemjegy megszerzésének előfeltétele (beugró), ezt a részt nem érdemjeggyel, hanem megfelelt/nem felelt meg minősítéssel értékeli az oktató. A memoriterek felmondását követően a hallgató jelzi, hogy kéri a megajánlott jegy rögzítését, vagy folytatja a kollokviumot. Ha a hallgató vizsgázik, érdemjegye mindenképp felelete alapján kerül megállapításra (tehát a felelet után már nem kérheti inkább mégis a megajánlott jegyet). A vizsga a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28§ alapján zajlik. A hallgató a felelet előtt legalább 25 perc felkészülési időt kap, feleletre 20 perc áll rendelkezésre. Sikertelen felelet esetén póttétel húzására nincs lehetőség. A felelet osztályozása a TVSz 28§ (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Kötelező irodalom: <i>Biblia–Istennek az Ószövetségben és az Újszövetségben adott kijelentése-magyarázó jegyzetekkel (Magyarázatos Biblia)</i>, Veritas – Harmat, Budapest, 2014, ISBN: 978-963-288-145-4. További ajánlott irodalom: BARTHA T. (szerk.): <i>Keresztyén Bibliai Lexikon, 1–2. köt.</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 1.:1993, 2.:1995, ISBN: 963-300-529-9. HODOSSY-TAKÁCS E.: A próféta, a pap, a jós és a beteljesedés, in: KUSTÁR Z. – BARÁTH B. – GONDA L. – HODOSSY-TAKÁCS E. (szerk.): <i>Orando et laborando: A Debreceni Református Hittudományi Egyetem 2005/2006. évi értesítője (468. tanév)</i>, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2006, (103–114). HODOSSY-TAKÁCS E.: Jeremiás haragja: Megjegyzések Jeremiás korának társadalomtörténetéhez és teológiai válaszkeresési kísérleteihez, in: KARASSZON I. (szerk.): <i>Hálaáldozat: Tanulmányok Dr. Molnár János dékán tiszteletére 70. születésnapja alkalmából</i>, Selye János Egyetem Református Teológiai Kara, Komárom, 2008, (94–113), ISBN: 978-80-89234-74-5.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul a) tudása - Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit. - Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében. b) képességei - Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.

• Képes a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórán és iskolán kívüli lehetőségeit megvalósítani különböző szintereken. c) attitűdje • Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. • A szakképzett tanár elkötelezett az alapvető demokratikus értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. d) autonómiája és felelőssége • A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Hodossy-Takács Előd, egyetemi tanár, PhD, dr. habil
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): Szűcs-Muza Blanka drs. óraadó
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Bibliai Teológiai és Vallástörténeti Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: G030-L Tantárgy neve: Egyházismeret Tantárgy neve angolul: Ecclesiastics	Kreditértéke: 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: témafeldolgozás.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása A kurzus során bemutatásra kerül az egyház lényege a Szentírásban valamint a református hitvallásokban. Az egyház egysége, szentsége, egyetemessége és apostoli jellege a református tanítás szerint kerül ismertetésre. A hallgatók az elméleti ismeret mellett áttekintik a Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítését, és annak jelenlegi működését.	
Számonkérési és értékelési rendszer: A vizsgára állás feltétele egy elemző esszé elkészítése, megadott szempontok alapján, Makkai Sándor: <i>Holttenger</i> című regényéről. <i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 20 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrész legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: MAKKAJ S.: <i>Az egyház missziói munkája</i> , Révai, Budapest, 1938. KUIPER, R. B.: <i>Az egyház: Krisztus dicsőséges teste</i> , Kálvin Kiadó, Budapest, 1994, ISBN: 963-300-567-1. <i>II. Helvét Hitvallás.</i> <i>Heidelbergi Káté.</i> <i>A Magyarországi Református Egyház alkotmányáról és kormányzatáról szóló 2013. évi törvény</i>	

MAKKAI S.: <i>Holttenger</i> (regény), Kráter Kiadó, Pomáz, 2012, ISBN: 978-963-298-046-1.
További ajánlott irodalom: GAÁL S.: <i>"A kezdeményező egyház" - Victor János egyházépítő szolgálata különös tekintettel a misszióra és a gyülekezetépítésre</i>, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2006, ISBN: 978-963-8429-55-1.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. - Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. - Tisztában van a szaktárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel. b) képességei - Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. - Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. - Képes a szaktárgyában rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. c) attitűdje - Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására. - Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. - Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára. d) autonómiája és felelőssége - Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. - Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. - Végig gondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Gaál Sándor, egyetemi docens, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): Dr. Gonda László, egyetemi docens, PhD
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Missziói és Felekezettudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: G031-AL Tantárgy neve: Felekezetismeret [1] Tantárgy neve angolul: Ecumenical Studies [1]	Kreditértéke: 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: témakidolgozások, esszék	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Cél: A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje a legfontosabb keresztyén felekezeteket azok önértelmezése alapján. A kurzus bevezetést nyújt az ökumenikus mozgalom történetébe, ismerteti a legfontosabb nemzetközi egyházi szervezeteket és bevezetést nyújt az ökumenikus teológia művelésébe. A kurzus elvégzése segít abban, hogy a hallgató hivatása gyakorlása során képes legyen felelős és teológiaiilag megalapozott döntéseket hozni felekezetközi és az ökumenét érintő kérdésekben.	
A kurzus témái: Bevezetés, fogalmak Egyházak a világban Az egyház fogalma az állami egyházjogban Az Ortodox Egyház A Görögkatolikus Egyház A Római Katolikus Egyház Az Anglikán Egyház A világ reformátussága Az Evangélikus Egyház A Valdens Egyház A Metodista Egyház A Baptista Egyház A Pümkösi Egyház és a karizmatikus mozgalom Új vallási mozgalmak Bevezetés az ökumenikus mozgalom történetébe Bevezetés az ökumené teológiájába A Római Katolikus Egyház és az ökumené Az Egyházak Világtanácsa Az Európai Egyházak Konferenciája A Református Egyházak Világközössége	

A Lutheránus Világszövetség Az Európai Protestáns Egyházak Közössége Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa
Számonkérési és értékelési rendszer:
<i>Tereplátogatási napló és szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A hallgató a szorgalmi időszak során 3 felekezet istentiszteletét látogatja meg, majd tapasztalatairól -előre megadott szempontok alapján- tereplátogatási naplót készít. A napló minimális terjedelme 6000 szó. A napló beadása a szóbeli vizsgára állás feltétele. A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészéből áll, melyet a hallgató két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 20 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrész legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: BAJUSZ F.: <i>Az ökumenikus mozgalom története és mai problémái</i> (akadémiai jegyzet), Budapesti Református Teológiai Akadémia Ökumenikai Tanszéke, Budapest, 1985. GESZTELYI T. (szerk.): <i>Egyházak és vallások a mai Magyarországon</i>, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991, ISBN: 963-055-893-9. HUNYADI L.: <i>A világ vallásföldrajza</i>, Végeken Kiadó, Budapest, 1995, ISBN: 963-848-600-7. DÖRNYEI L. – KÖVÁGÓ S. – SIMONNÉ PALLOS P. (szerk.): <i>Egyháztörténeti Szöveggyűjtemény. Válogatás a magyarországi egyházak történeti irodalmából</i>, Kaposvári Egyetem Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskolai Kar, Kaposvár, 2000, ISBN: 963-717-293-9. ÉRSZEGI M. A.: <i>Pápa, Szentsek, Vatikán</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2014, ISBN: 978-963-27747-2-5. 2011/CCVI. sz. törvény „A lelkiismereti és a vallásszabadság jogáról valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról”
Egyéb ajánlott irodalom: —
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. - Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. - Tisztában van a szaktárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel. b) képességei - Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. - Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. - Képes a szaktárgyában rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. c) attitűdje

• Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására. • Tisztelettel a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. • Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára. d) autonómiaja és felelőssége • Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. • Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. • Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Gonda László, egyetemi docens, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Missziói és Felekezettudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: R010-AL, R011-AL Tantárgy neve: Hitvallásismeret [1, 2] Tantárgy neve angolul: Reformed Confessions [1, 2]	Kreditértéke: 3, 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tematikus prezentációk.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: a leadott katekérdésekből szóbeli rendszeres számonkérés, témaprezentációk a kiadott katekérdésekből.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A Heidelbergi Káté (HK) és a II. Helvét Hitvallás megismerése, hogy a hallgatók a teológia tudományának művelése és a lelkesítő munkára való készülés alapvetően szükséges ismeretanyagának egy részét már itt elsajátítsák. Az előadások hangsúlyt helyeznek a Hitvallás Heidelbergi Kátéval való összehasonlítására, és segítséget kívánnak nyújtani a rendszeres teológia műveléséhez és a teológiai gondolkodás útján való elinduláshoz. A Hitvallások tanulása folyamán hangsúly esik a jellegzetes református tanítások megismerésére.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató közös külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 20 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrész legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgyatematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: SZÜCS F.: <i>Hitvallásismeret</i> , Kálvin Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 978-963-980-802-7. TÖKÉS I.: <i>A Második Helvét Hitvallás magyarázata</i> , Királyhágómelléki Református Egyházkerület, Nagyvárad, 2006, ISBN: 973-834-178-7. <i>A Heidelbergi Káté és a Második Helvét Hitvallás</i> , Kálvin Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 978-963-558-222-8.	

További ajánlott irodalom: FEKETE K.: <i>A heidelbergi káté magyarázata. Hálaadásra vezető vigasztalás 129 kérdés-feleletben</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 978-963-558-226-6. BÖLCSKEI G.: Erasmus és Luther hatása Huldrych Zwingli teológiai gondolkodására, in: BÉRES T. – KODÁCSY-SIMON E. – OROSZ G. V. (szerk.): <i>Krisztusra tekintve hittel és reménnyel: Ünnepi kötet Reuss András professzor 70. születésnapjára</i>, Luther Kiadó, Budapest, 2008, (27–32), ISBN: 978-963-9571-79-2. BARTH, K.: <i>A keresztyén tanítás a Heidelbergi Káté alapján</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 978-963-558-227-3.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - A végzett tanár rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. - Ismeri az általa tanított tudományág, szakterület (műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel. - Ismeri a különböző tudásterületek közötti összefüggéseket és képes a különböző tudományterületi, szaktárgyi tartalmak integrációjára. b) képességei - A szakképzett tanár szakmai témában képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban. - Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. - Képes az alkotó információ- és könyvtárhasználatra és az információ-kommunikációs technológia használatára. c) attitűdje - A végzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. - Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. - Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. d) autonómiája és felelőssége - A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. - A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Kovács Krisztián, egyetemi docens, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Dogmatika Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: R029-L Tantárgy neve: A teológiai kutatás módszertana Tantárgy neve angolul: Methodology of Theological Research	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretlenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgatók elsajátítsák azokat az elméleti és gyakorlati ismereteket, amelyek képessé teszik őket szemináriumi dolgozatok, TDK-dolgozatok, szakdolgozatok formai követelményeinek megfelelni. A kurzus megismerteti a hallgatókkal a témaválasztás főbb szempontjait, a nyomtatásban és/vagy digitálisan elérhető forrásszövegek, szakirodalmi munkák felkutatásának, begyűjtésének és kijegyzetelésének módszereit, a tudományos dolgozat strukturálásának szempontjait, a tudományos stílus jellegzetességeit, a szakirodalmi hivatkozások és a bibliográfia elkészítésének formai alapkövetelményeit, valamint a tudományos közlemények elkészítésének legfontosabb szerzői jogi és tudományetikai elvárásait.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
A hallgatók a félév során egy kijelölt szakkönyv recenzióját (3-5 oldal) és egy kijelölt téma lexikon-szócikkét (3-5 oldal) nyújtják be írásban a szorgalmi időszak végéig. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 26. §-ban rögzített ötfokozatú értékeléssel történik gyakorlati jegy formájában.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: MOLNÁR J.: <i>A tudományos kutatás módszertana</i> (egyetemi jegyzet). ECO, U.: <i>Hogyan írjunk szakdolgozatot?</i> , Kairosz, Szentendre, 1999, ISBN: 963-9137-53-7. KUSTÁR Z. – MOLNÁR J. – PERES I.: <i>A Studia Theologica Debrecinensis tudományos publikációinak szerkesztési és hivatkozási szempontjai</i> (kézirat). MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA: <i>A magyar helyesírás szabályai – Tizenkettedik kiadás</i> , Akadémiai Kiadó, Budapest, 2015, ISBN: 978-963-05-8630-6.	
További ajánlott irodalom:	

GYURGYÁK J.: <i>Szerkesztők és szerzők kézikönyve – Második, átdolgozott kiadás</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2005, ISBN: 963-389-714-9. SZABÓ K.: <i>Kommunikáció felsőfokon – Negyedik kiadás</i>, Kossuth Kiadó, Budapest, 2014, ISBN: 978-963-09-5988-9.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása • A végzett tanár rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. • Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében. • Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit. b) képességei • A szakképzett tanár szakmai témában képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban. • Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. • Szaktárgyi felkészültségével kapcsolatban önreflexióra és önkorrekcióra képes. c) attitűdje • Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. • Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. • Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. d) autonómiaja és felelőssége • A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. • Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. • Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. • Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Németh Áron, egyetemi docens, PhD, dr. habil.
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Ószövetségi Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: B037-L, B038-L Tantárgy neve: Bibliai kortörténet [1, 2] Tantárgy neve angolul: History of the Biblical World [1, 2]	Kreditértéke: 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 1.	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: előadás, önálló olvasmány-feldolgozás, csoportos szövegelemzés.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: tesztek, félév közepén zárthelyi dolgozat (ezeken a részvétel nem kötelező, részletesen lásd lentebb).	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.,4.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: B031-AL Bibliaismeret [2] [2]: B037-L Bibliai kortörténet [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tárgy megismerteti a hallgatókkal a Szentírás történelmi környezetét. Elemzésre kerülnek politikai, gazdaságtörténeti, társadalomtörténeti, és kulturális folyamatok, melyek meghatározták Izrael népének helyzetét és az egyház születését. Témakörök: Elvi kérdések (periodizáció, kronológia, a régészet alapfogalmai). Palesztina földrajzának áttekintése. A bronzkori civilizációk, Palesztina a bronzkorban. Izrael kezdetei (ősatyák, exodus, letelepedés). A kora vaskor: a bírák kora. Korai állam és dinasztikus királyság. Saul, Dávid, Salamon. A perszonálunió vége. Omri dinasztia. Jéhu: egy puccs és következményei. Izrael utolsó korszaka: Jóástól a királyság bukásáig. Júda a Kr.e. 7. század végéig: Ezékiás, Manassé, Jósias. Mindennapi élet és gazdálkodás a vaskori Palesztinában. Júda bukása. A babiloni fogság. Babilon bukása. A perzsa kor kezdetei. Yehud. A hellénizmus. Ptolemaiosz, Szeleükosz és utódaik Palesztinában. A makkabeusok. A hasmóneusok. A római császárkor társadalma. A kora római kor Palesztinában. Nagy Heródes és utódai. Palesztina társadalma, vallási csoportok és irányzatok Jézus korában. Qumran. Jézus életének történeti kérdései. A második szentély pusztulása és a zsidó háborúk. Keresztyének és zsidók a római birodalomban.	

Számonkérési és értékelési rendszer: <i>Kollokvium, ami az évközi számonkérések során nyújtott teljesítmény alapján kiváltható.</i> A hallgatók lehetőséget kapnak a kollokvium kiváltására, ennek érdekében félévente három tesztet és egy félév-közepe zárthelyi dolgozatot írhatnak. A tesztek 12-15 kérdést tartalmaznak, ezek mindegyike feleletválasztási lehetőséget kínál (négy válasz). Időkeret: 15 perc. A zárthelyi dolgozat esetében különböző kérdésekre kell megadott, egyértelműen jelzett terjedelmi keretek között választ megfogalmazni (rövid, néhány mondatos feleletek a kérdések nagy részében, ill. max. egy oldalban kell kifejtetni a választ dolgozatonként egy kérdés esetén). Időkeret: 90 perc. Az évközi számonkérésen nem kötelező részt venni, ezekkel a hallgató könnyíthet vizsgaidőszaki leterheltségén. Minden számonkérés teljesítésével pontokat lehet szerezni, ezek félév végi összege alapján kerül sor a teljesítmény százalékos, valamint érdemjeggyel történő megállapítására. Ha valaki nem vett részt egy vagy több számonkérésen, akkor a pontszáma azokban az esetekben nulla. Az egyes számonkérések eredményéről az oktató a számonkérést követő hét munkanapon belül ad tájékoztatást. Az összesített pontszámmal meghatározott, megajánlott jegyet az oktató a félév utolsó hetében, az utolsó számonkérés után közli, ezt a jegyet a hallgató nem köteles elfogadni. Minden hallgató jelentkezik kollokviumra, és a vizsga megkezdésekor jelzi, hogy kéri a megajánlott jegy rögzítését, vagy vizsgázni szeretne. Ha a hallgató vizsgázik, érdemjegye mindenképp felelete alapján kerül megállapításra (tehát a felelet után már nem kérheti inkább mégis a megajánlott jegyet). A vizsga a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28§ alapján zajlik. A hallgató a felelet előtt legalább 25 perc felkészülési időt kap, feleletre 20 perc áll rendelkezésre. Sikertelen felelet esetén póttétel húzására nincs lehetőség. A felelet osztályozása a TVSz 28§ (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik. A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Kötelező irodalom: KARASSZON I.: <i>Izrael története – A kezdetektől Bar-Kochbáig</i>, Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2009, ISBN: 978-963-9609-61-7. BÁCSKAY A.: Az ókori Kelet (Kr. e. VI. évezred–Kr. u. 4. század), in: SALAMON K. (szerk.): <i>Világtörténet</i>, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006, (84–193), ISBN: 963-05-7412-3. HODOSSY-TAKÁCS E.: <i>Móáb – Egy vaskori nép Izrael szomszédjában</i>, Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2008, ISBN: 978-963-960-984-6. További ajánlott irodalom: GNILKA, J.: <i>A názáreti Jézus – Üzenet és történelem</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2001, ISBN: 963-361-224-1. HODOSSY-TAKÁCS E.: Vezetés és társadalom a bírák korában, <i>Theologiai Szemle</i>, 2009, 52(2), (68–74). HODOSSY-TAKÁCS E.: Júda államisága: Gondolatok államfejlődésről, elfeledett királyságokról és deuteronomista tradíciókról, in: KOLTAI K. (szerk.): <i>Schweitzer-lectures. Tanulmánykötet a Magyar Hebraisztikai Társaság által rendezett 2017-es emlékkonferencia anyagából</i>, L'Harmattan – Magyar Hebraisztikai Társaság, Budapest, 2018, (13–26), ISBN: 978-615-00-3825-4. Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul a) tudása - A végzett tanár alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről, az enkulturációról és a multikulturalizmusról. - Ismeri a különböző tudásterületek közötti összefüggéseket és képes a különböző tudományterületi, szaktárgyi tartalmak integrációjára.
--

b) képességei

- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.

c) attitűdje

- Az iskola világában tudatosan törekszik az értékek sokféleségének elfogadására, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére, tiszteletben tartására, különös tekintettel az etnikumokra és nemzetiségekre.
- Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

d) autonómiája és felelőssége

- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Hodossy-Takács Előd, egyetemi tanár, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Szűcs-Muza Blanka drs. óraadó

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Bibliai Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: B047-L Tantárgy neve: Bibliai szövegelemzés Tantárgy neve angolul: Analysis of Biblical Texts	Kreditértéke: 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 1.	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretlenellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: B031-AL Bibliaismeret [2]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgatók kiválasztott bibliai szakaszok közös elemzése révén megismerkedjenek az írásmagyarázat alapfogalmaival, módszertanával, az elérhető legfontosabb magyar nyelvű szakirodalommal, illetve a szakirodalom felkutatásának nyomtatott és digitális segédesszközeivel annak érdekében, hogy képessé váljanak vallásoktatói munkájuk során a tanári segédkönyvek, kommentárok, exegetikai tanulmányok, cikkek és egyéb digitális képzési tartalmak értő, kritikai olvasására, valamint – a bibliai görög és héber nyelv ismerete nélkül elvárható szinten – bármely igeszakasz üzenetének a biblia tudományok többségi véleményeire felépített önálló kibontására. A módszertani ismeretek átadása közös, kiscsoportos gyakorlat formájában történik. Az elméleti ismeretek átadása után az adott exegetikai munkafázist a csoport a kiválasztott próba-szövegen közösen végzi el.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
A számonkérés egy írásbeli dolgozat alapján történik, melyet a szorgalmi időszak végéig kell benyújtani. Ebben a hallgatónak önállóan el kell végeznie az oktató által kijelölt bibliai szakasz elemzését a vonatkozó szakirodalom feldolgozásával. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 26. §-ban rögzített ötfokozatú értékeléssel történik gyakorlati jegy formájában.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: KUSTÁR Z.: A tudományos írásmagyarázat szükségessége, <i>Theologiai Szemle</i>, 2016, 59(4), (196–209). PECSUK O. (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i>, Kálvin János Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 963-300-988-X. BARTHA T. (szerk.): <i>Jubileumi Kommentár – A Szentírás magyarázata</i> (2. javított kiadás) I–II. kötet, Kálvin János Kiadó, Budapest, 1995, ISBN: 963-300-617-1.	

THORDAY, A. (szerk.): *Jeromos Bibliakommentár – I. kötet: Az Ószövetség könyveinek magyarázata*, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2002, ISBN: 96385980-9-3-ö.

További ajánlott irodalom:

RÓZSA H.: *Bevezetés az Ószövetség könyveibe: bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe*, Szent István Társulat, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-277-602-6.

CZIGLÁNYI ZS.: *Az Ószövetség története*, Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, Pécs, 2016, ISBN: 978-615-5579-07-3.

LUZ, U.: *A viszály könyve? Egy biblia – sokféle értelmezés* (Hermeneutikai Füzetek 10), Hermeneutikai Kutatóközpont, Budapest, 1996.

TÖKÉS I.: *Új hermeneutika* (Hermeneutikai Füzetek 18), Hermeneutikai Kutatóközpont, Budapest, 1999.

Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- A végzett tanár rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit.

b) képességei

- A szakképzett tanár szakmai témában képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Szaktárgyi felkészültségével kapcsolatban önreflexióra és önkorrekcióra képes.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét.
- Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

d) autonómiája és felelőssége

- A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Németh Áron, egyetemi docens, PhD, dr. habil.

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Ószöveségi tanszék, Újszövetségi tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: R024-MAL, R025-MAL Tantárgy neve: Etika [1, 2] Tantárgy neve angolul: Ethics [1, 2]	Kreditértéke: 4, 4
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 1.	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 20 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: R011-AL Hitvallásismeret [2]; [2]: R024-MAL Etika [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

Az utóbbi évtizedek gyors társadalmi fejlődése, valamint a technikai civilizáció vívmányai is állandó változást eredményeznek életünkben: az emberi cselekvés olyan területei és lehetőségei nyíltak meg, amelyek kérdésessé teszik a korábbi világszemlélet és morális elképzelések hatékonyságát. A korábbi erkölcsi válaszok helyén tanácstalanság, elbizonytalanodás vagy – jobb esetben is – az etikai tájékozódás iránti fokozottabb igény figyelhető meg.

Napjainkban felértékelődött az etikai tájékozódás iránti igény. A technikai civilizáció áldásai és kockázatai, az életformák pluralizálódása, a globális gazdasági és politikai érdekek érvényesítése, a kommunikáció új formái elkerülhetetlenné teszik a mindennapi életet érintő kérdések és jelenségek tudatos reflektálását, a szabad és kényszer nélküli erkölcsi vélemény megfogalmazását. Ezt a törekvést az értékek és megoldási lehetőségek iránti tájékozódás sokfélesége jellemzi: a vallási hagyományoktól független ún. szekuláris erkölcsi minták és megoldások igénye éppúgy jelen van társadalmunkban, mint az új vallási mozgalmak és spirituális élmények élet- és világszemlélete által inspirált moralitás. A tanegység során a reformátori (protestáns) etika kifejtésére kerül sor. A foglalkozások során a cél nem az elvárás, még kevésbé valamely vallási vagy erkölcsi tekintélynek való engedelmesség munkálása, hanem segítségnyújtás az erkölcsi értékítélet kialakításához, adott helyen, időben és szituációban. Az előadások során a lehető legszélesebb körben mutatjuk be az emberi élet alapvető kapcsolataihhoz és feltételeihez való viszonyulások etikai szempontjait és lehetséges megoldásait. A beszéd és a képi kommunikáció síkján jelentkező erkölcsi dilemmák és megoldásra váró kérdések tisztázása után az emberi élet, érzelmek és kapcsolatok megélésének legelemibb és legintimebb köre (a házasság, család és szexualitás etikája) kerül tárgyalásra, majd az életet körülvevő további feltételekhez, úgy mint a technikaéhoz, a környezethez, a gazdaság és a politika világához való viszonyulás formáit elemezzük.

Az etika – Bonhoeffer szerint – „bátor vállalkozás”. Így az egyes témakörök kifejtése és a részletkérdésekbe való bevezetés impulzusokat és módszertani segítséget kíván nyújtani a hitéleti szakos hallgatóknak, saját erkölcsi ítéletalkotás megfogalmazásához.

Számonkérési és értékelési rendszer:
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 15/20/30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészét legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására nincs lehetőség. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgyatematika rögzíti.
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: FAZAKAS S. (szerk.): <i>A protestáns etika kézikönyve</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2017, ISBN: 978-963-558-381-2. LOCHMANN, J. M.: <i>A szabadság útjelzői</i>, Kálvin János Kiadó, Budapest, 1994, ISBN: 963-300-571-x. SZÜCS F.: <i>Teológiai etika</i>, Református Zsinati Iroda Tanulmányi Osztálya, Budapest, 1993, ISBN: 963-836-001-1. TÖRÖK I.: <i>Etika</i>, Egyetemi Fokú Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár, 1997. KODÁCSY-SIMON E. (szerk.): <i>Értelmes szívvel – Etikai témák az evangélikus oktatásban</i>, Luther Kiadó, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-380-090-4. BONHOEFFER, D.: <i>Etika</i>, Exit Kiadó, Kolozsvár, 2015, ISBN: 978-973-7803-13-9. További ajánlott irodalom: HONECKER, M.: <i>Einführung in die theologische Ethik: Grundlagen und Grundbegriffe</i>, de Gruyter, Berlin – New York, 1990, ISBN: 3-11-008146-6. FREY, C. – DABROCK, P. – KNAUF, S.: <i>Repetitorium der Ethik</i>, Hartmut Spennner, Waltrop, 1997, ISBN: 3-927718-70-X. HUPPENBAUER, M. – DE BERNARDI, J.: <i>Kompetenz Ethik für Wirtschaft, Wissenschaft und Politik. Ein Tool für Argumentation und Entscheidungsfindung</i>, Versus, Zürich, 2000, ISBN: 3-03909-009-7.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - A végzett tanár alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről, az enkulturációról és a multikulturalizmusról. - Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait. - Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltárási módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket. b) képességei - A végzett/szakképzett tanár képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a csoport közösséggé fejlődését és egészséges működését. - Képes a konfliktusok hatékony kezelésére. - Segíti a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakulását, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás tanulását, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadását. - Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. - Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- A végzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt.
- Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét.
- Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.
- Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

d) autonómiája és felelőssége

- A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Fazakas Sándor, egyetemi tanár, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Szociáletikai és Egyházzsociológiai Tanszék

Tantárgyleírás

[OR1] megjegyzést írt: Etika hiányzik még

Tantárgy kódja: R015-MAL, R016-MAL Tantárgy neve: Dogmatika [1, 2] Tantárgy neve angolul: Dogmatics [1, 2]	Kreditértéke: 4, 4
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 1.	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 45, 45 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tematikus prezentációk	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [2]; R015-MAL Dogmatika [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A Credo hitcikkelyeinek tematikus követése nyomán a keresztyén tanítás részletes és tételes kifejtése, úgymint Isten megismerése, az inspiráció tana és története, a verbális inspiráció kifejlődése és lényege, a trinitástan, Isten lényege, az Atya-Isten személye, Isten teremtő munkája, az antropikus kozmológiai elvek és az ember teremtéséről szóló bibliai tanítás, az emberről szóló keresztyén tanítás, a bűn, az isteni gondviselés, az egyetemes kegyelem, Krisztus istensége, az inkarnáció, Krisztus halála, feltámadása, mennybemenetele, pneumatológia, ekkléziológia, örökélet, kegyelmi kiválasztás, sákramentumok tételes előadása.	
Tematika: A református dogmatika fő jellemvonásai A teológia tudományos művelése Isten megismerése A Szentírás ihletettsége A trinitástan Teremtés és gondviselés Az emberről szóló keresztyén tanítás Krisztus inkarnációja Krisztus halála Krisztus feltámadása A Szentlélekről szóló tanítás és az egyház lényege A keresztség ekkléziológiai értelme Az úrvacsoráról szóló római katolikus és protestáns tanítás A predestináció tana A végső dolgokról való tanítás(eszkatológia)	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.	

A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészéből áll, melyet a hallgató közös külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 20 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrész legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgyatematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: KÁLVIN, J.: <i>A keresztyén tanítás rendszere (Institutio)</i>, Magyar Református Egyház, Pápa, 1909. TÖRÖK I.: <i>Dogmatika</i>, Free University Press, Amsterdam, 1985, ISBN: 90-6256-356-2. SEBESTYÉN J.: <i>Református dogmatika</i>, Budapesti Református Theológiai Akadémia, Budapest, 1940 (új kiadás). További ajánlott irodalom: TAVASZY S.: <i>Református keresztyén dogmatika</i>, Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár, 2006. KOCIS E.: <i>Dogmatika</i>, Debrecen, 2003. BARTH, K.: <i>Kisdogmatika</i>, Országos Református Missziói Munkaközösség, Budapest, é. n.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - A végzett tanár rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. - Ismeri az általa tanított tudományág, szakterület (műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel. - Ismeri a különböző tudásterületek közötti összefüggéseket és képes a különböző tudományterületi, szaktárgyi tartalmak integrációjára. b) képességei - A szakképzett tanár szakmai témában képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban. - Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. - Képes az alkotó információ- és könyvtárhasználatra és az információ-kommunikációs technológia használatára. c) attitűdje - A végzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. - Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. - Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. d) autonómiája és felelőssége - A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. - A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Kovács Ábrahám, egyetemi tanár, PhD, dr. habil.

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Dogmatika Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: GR001-L, GR002-L Tantárgy neve: Romológia [1, 2] Tantárgy neve angolul: Romology [1, 2] (History, Culture, Tradition)	Kreditértéke: 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 1.	
A tanóra típusa: ea., ea. óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok, részvétel cigánysághoz kapcsolódó eseményeken (konferencia, kiállítás, könyvbemutató, megemlékezések) dokumentumfilmek, videofilmeik megtekintése, zenehallgatás, személyes találkozás cigány/roma emberekkel (életutak megismerése), roma média követése, cigány/roma programokon részvétel.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: Beszámolók, reflexiók készítése, beadása minden terepgyakorlatról, tanulmányi kirándulásról, eseményen részvételről, házi dolgozat, kiselőadás készítése.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: GR001-L Romológia [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Romológia 1. (Történet) Alapfogalmak (Ki a cigány? Mi a cigány?) A cigányság eredete, vándorlása Kr. u. 4-11.sz. (Mítoszok, tények, források) Cigányok Európába érkezése, fogadtatásuk, korai történetük 13-14. sz. A magyarországi cigányság története 15-20. század A cigányság differenciálódása Cigányok szerepe a magyar történelemben Az államszocializmus és a cigányság A cigányok önszerveződése, nemzeti jelképeik A rendszerváltozás és a cigányság A cigányok helyzete a 21. század elején – oktatás, lakhatás, foglalkoztatás, egészségügy	
Romológia 2. (Kultúra, hagyomány) A kultúra fogalma, összetevői. A cigányság kultúrája; etnikus kultúra, szegénykultúra A magyarországi cigányság csoportjai, rétegei, területi elhelyezkedés, a hagyományörzés mértéke Test, testkép, szennyezettség, tisztasági szabályok. A test, mint kommunikációs eszköz a cigány kultúrában. Étrend, táplálkozás a cigányság körében. Hagyományos cigány ételek. Gyermekvárás, szülés, csecsemőgondozás a cigányság különböző csoportjaiban, rétegeiben. A cigány/roma családok; nemi és életkori szerepek.	

A halál, halott körüli teendők, gyász a hazai hagyományörző cigányok kultúrájában. A 21. századi halottkultusz jelei. Jeles napok; társadalmi és vallási ünnepek, emléknapi; ápr.8., máj.16., aug.2. ünnepkörökhöz kapcsolódó szokások (karácsony, húsvét) A cigány mese-és mondavilág; eredetmondák, a cigány mesék jellemzői. Cigány irodalom. A cigány zenekultúra; a szolgáltatott cigányzene és az autentikus cigány zene. A cigány tánc kultúra; gyűjtések, típusai, jellemzői. Képzőművészet és a cigányság; naiv és tanult művészek, jeles alkotások a múltban és a jelenben.
Számonkérési és értékelési rendszer:
Romológia [1]: <i>Zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.</i> A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban négy zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős választásokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer lehet kijavítani. Ha a javítás sikertelen, akkor a hallgató a félévet nem teljesítette, szóbeli vizsgára nem állhat. A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozatok összesített érdemjegyének átlaga adja. A zárthelyi dolgozatok átlagjegyébe minden megírt dolgozat osztályzata beleszámít. Romológia [2]: A tanulmányi kirándulásokról, terepgyakorlatokról, eseményeken részvételtől reflexiók készítése, beadása. <i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészről áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 15/20/30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészről legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: FORRAY R. K. (szerk.): <i>Romológia – Ciganológia</i>, Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2000, ISBN: 963-9310-02-6. CSERTI-CSAPÓ T. (szerk.): <i>Alapirodalmak a hazai cigány/roma népességre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához</i>, Gypsy Studies 36., PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs, 2015, ISBN: 978-963-642-867-9. NAGY P.: <i>A magyarországi cigányok története a rendi társadalom korában</i>, Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola, Kaposvár, 1998, ISBN: 963-717-258-0. SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: <i>A magyarországi cigányság 1. (Cigányok és romák)</i>, Semmelweis Kiadó, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-331-394-7. ARANY-MICHEL R.: <i>Egy hajdú-bihari község cigányságának temetési szokásai és annak lelkigondozói lehetőségei</i>. Romológiai Füzetek 1., Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2017, ISBN: 978-963-8429-99-5. SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: <i>A magyarországi cigány/roma népesség kultúrantropológiai és orvosantropológiai megközelítésben</i>. Romológiai Füzetek 2., Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2018, ISBN: 978-615-5853-03-6.

Ajánlott irodalom: FÁTYOL T. – FLECK G. – KŐSZEGI E. – SZUHAY P. (szerk.): <i>A Roma Kultúra virtuális Háza</i>, Multimediális DVD-ROM, Virtuális téralkotás: Macrobite Bt. Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium – Phare, „Összetartó társadalom megteremtése” program, Budapest, 2006. http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_romak.php
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása • A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről. • Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. b) képességei • A végzett tanár a gyermek személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. • Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. c) attitűdje • A szakképzett tanár törekszik saját megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. • Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására. d) autonómiája és felelőssége • A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásiirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. • A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Gonda László, egyetemi docens, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): Lovász Márton református lelkész, óraadó
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Romológia Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: G020-L Tantárgy neve: Liturgia [1] Tantárgy neve angolul: Liturgics [1]	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 1.	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Ismerje meg a hallgató a református keresztyén istentisztelet történetét, célját, annak alkotó elemeit és rendjét. <i>Elvi rész:</i> az istentisztelet bibliai alapjai, teológiája és tartalmi vonatkozásai <i>Történeti rész:</i> Jézus és az ősegház istentisztelete, liturgia fejlődés a VI. századig, nyugati és keleti rituskörök, római liturgia a középkorban, a tridenti zsinat hatása, a reformáció liturgiai fordulata, és a magyar református liturgiátörténet áttekintése. <i>Elemi rész:</i> a liturgia elemei és részei, az istentisztelet szerkezete és alkotó elemei. <i>Gyakorlati rész:</i> homíliás, sákramentumos és szimbolikus istentiszteletek.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 15/20/30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészre legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: CZEGLÉDY S.: <i>Liturgia</i> , Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 1996. PÁSZTOR J.: <i>Liturgia</i> , Calvin János Teológiai Akadémia, Komarno, 2002, ISBN: 80-968727-1-0.	

HAFENSCHER K.: <i>A keresztyén istentisztelet</i>, Magyar Egyházzenei Társaság – Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest, 1999. BARTHA T.: <i>Istentiszteleti rendtartások, 1931</i>, Magyarországi Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1985, ISBN: 963-300-191-9. PÁSZTOR J.: <i>A református keresztyén egyház istentisztelete: Liturgika</i>, k. n., Debrecen, 1985, ISBN: 963-01-6244-X. További ajánlott irodalom: — Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul a) tudása • Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. • Tisztában van a szaktárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel. b) képességei • Segíti a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakulását, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás tanulását, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadását. • Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez. c) attitűdje • Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. • Tisztelettel a tanulók személyiségét, képes minden esetben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. d) autonómiája és felelőssége • Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. • A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásiirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Kis Klára, egyetemi docens, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: G040-L, G041-L Tantárgy neve: Egyházi ének [1, 2] Tantárgy neve angolul: Church hymns [1, 2]	Kreditértéke: 1, 1
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 1.	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: az elméleti ismeretek azonnali gyakorlatba-ültetése csoportos munka révén	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: G040-L Egyházi ének [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása A tantárgy célja: Vallástanárok és hitoktatók fölkészítése a gyülekezeti éneklés irányítására. Nevezetesen arra, hogy a hitoktató képes legyen a kántor segítségével nélkül megtanítani egy-egy énekeskönyvi vagy ifjúsági éneket a rá bízott gyermekeknek. A tantárgy tartalma: Az éneklés helye és szerepe a liturgiában. A gyülekezeti Énekeskönyv tematikus szerkezete; az Énekeskönyv dallamai. A dallamok • típusai, műfajai (középkori ének, genfi zsoltár, korál, régi magyar ének, angolszász himnusz stb.); • himnológiai, egyháztörténeti háttere és az ünnepkörökhöz, illetve a néphagyományhoz való kapcsolódása; • stílusos megszólaltatása; a közös éneklés irányítása; • megjelenése az egyházi műzene történetében. Tananyag (a vastag betűvel írt énekek első versszakát fejből, a normál betűvel írtakét kottából kell tudni elénekelni): Első félév: [20 dallam fejből, 28 kottából] 23, 25, 32, 65, 66, 84, 119, 130; 165, 166, 185, 225, 235, 254, 265, 274, 301, 303, 315, 445; 1, 12, 27, 55, 77, 92, 103, 121, 137; 157, 192, 206, 226, 230, 236, 252, 275, 294, 310, 327, 328, 380, 386, 392, 399, 416, 460, 470; Második félév: [20 dallam fejből, 28 kottából] 5, 8, 24, 74, 81, 105, 128, 138; 152, 161, 241, 256, 257, 276, 341, 358, 369, 370, 447, 483;	

14, 30, 97, 100, 107, 114, 134, 135, 141; 158, 168, 177, 210, 228, 234, 258, 270, 298, 338, 339, 343, 345, 364, 373, 395, 402, 464, 501;
Számonkérési és értékelési rendszer:
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban:</i> A vizsga egy „A” és egy „B” részből áll; az „A” részt a könyv nélkül fölidézendő, a „B” részt a könyvből éneklendő dallamok elneklése alkotja. A dallamokat a vizsgázónak fennakadás nélkül egyedül kell megszólaltatnia. A két felelet együttes átlagos időtartama 15-20 perc. Tételhúzás nincsen; az énekeket a vizsgáztató választja ki, de az „A” dallamai közül egyet, a „B” dallamai közül hármat a vizsgázó jelölhet meg. Aki nem tud (vagy úgy gondolja, hogy nem tud) énekelni, annak <i>könyv nélkül</i> és hibátlanul kell elmondani 6 „A” dallam első és egy további strófájának, továbbá 10 „B” dallam első strófájának szövegét. Ez esetben mindegyik éneket a vizsgáztató választja ki. A szövegmondásos vizsgával elérhető legjobb osztályzat a 4 (jó). <i>Értékelés:</i> Az „A” dallamok éneklését a vizsgáztató 1-10, a „B” dallamokét 1-5 ponttal minősíti. Az összegyűjthető összpontszám így 110; szövegmondás esetén ennek 90 %-a. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. Az adott félév vizsgaanyagát az aktuális tárgyatematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok és a tárgyatematika mellékletében közölt számítási kulcs figyelembe vételével történik. Azok a vizsgázók, akik ponthatáron (1/2, 2/3 stb) teljesítettek, átbillenthetik minősítésüket a határon, ha szövegátvétel nélkül elmondják a <i>Himnusz</i> vagy a <i>Szózat</i> bármelyik – a vizsgáztató által kiválasztott – versszakát.
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: CSOMASZ TÓTH K. (szerk.): <i>Énekeskönyv – magyar reformátusok használatára</i>, MRE, Budapest, 1948 [vagy későbbi kiadás]. CSOMASZ TÓTH K.: <i>Dicsérvételek az Urat</i>, RZSI Sajtóosztálya, Budapest, 1971. BERKESI S. (szerk.): <i>Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv</i>, MRETZS és MRE Kálvin Kiadó, Budapest, 2006, ISBN: 978-963-558-035-4.
További ajánlott irodalom: BERKESI S.: <i>Te néked zengek éneket</i>, Országos Református Tanáregyesület, Debrecen, 1994, ISBN: 963-044-303-1. CSOMASZ TÓTH K.: <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, MRE, Budapest, 1950.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb.) a felsorolása, amelyeknek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - A tanár ismeri a szaktárgy tantervét, tantervi és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. - Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat. - Ismeri az általa tanított tudományág, szakterület (műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel. b) képességei - A szakképzett tanár képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.

• A végzett/szakképzett tanár képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a csoport közösséggé fejlődését és egészséges működését. • Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. • Alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során. • Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. c) attitűdje • A szakképzett tanár nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására. • Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára. • Elkötelezett a nemzeti értékek és azonosságtudat iránt, nyitott a demokratikus gondolkodásra és magatartásra nevelés, valamint a környezettudatosság iránt. • Az iskola világában tudatosan törekszik az értékek sokféleségének elfogadására, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére, tiszteletben tartására, különös tekintettel az etnikumokra és nemzetiségekre. • Tiszteli a tanulók személyiségét, képes minden esetben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. d) autonómiaja és felelőssége • A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásiirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. • A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. • A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Szabóné Fodor Adrienne tanársegéd, -
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató: Dr. Herbály Eszter óraadó
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: G091-L, G092-L Tantárgy neve: Katechetika [1, 2] Tantárgy neve angolul: Catechetics [1, 2]	Kreditértéke: 3, 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 1.	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: óra- és foglalkozástervek közös és önálló készítése.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: óra- és foglalkozástervek készítése a kollokviumon.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 40 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: G091-L Katechetika [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Katechetika 1. Cél: A tantárgy bemutatja a katechetika tudományterületének sajátosságait, fejlődését, elméleti alapjait. Kiemelten foglalkozik a katechézis különböző műfajaival, a gyülekezeti katechézissel, az iskolai hitoktatással, a 1-4. osztály hittankönyveivel. Tematika: - A katechézis neve, fogalma, egyházi intézményrendszere. - Fejtlődéslélektan: a 3-7; és a 7-10 éves gyerekek fejlődéslélektana, vallási szocializációjuk sajátosságai. - A katechézis sajátos céljai, tematikus felépítése, eljárásmodjai, módszerei a tárgyalat korosztályban. - Az óvodai foglalkozások lehetőségei, a kerettanterv értékelése, programok felépítése, a foglalkozások tervezése. - Az országos kerettanterv megismerése, feldolgozása. Az alsótagozatos hittanóra iskolai és gyülekezeti tervezése, megvalósítása. A hittankönyvek használata. Katechetika 2. Cél: A gyülekezeti katechézis speciális területeinek és műfajainak az áttekintése. Tematika: - A gyermekistentisztelet, az általános iskolai hitoktatás, a hittankönyvek használata, a konfirmációi előkészítés, az ifjúsági bibliaóra.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy, a félév elején megbeszélte tétel sor alapján történik. A hallgató a külön cédlákra kiírt tételekből egyet húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll	

rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama kb. 15 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató a kihúzott tételről legalább elégséges szinten számot tud adni. Póttétel húzására van lehetőség, ebben az esetben az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. A hallgatónak lehetősége van óravázlat elkészítéséből vizsgázni. Egy előzetesen összeállított bibliai történetesorból egyet kihúz, amit a vizsgáztató korosztályi meghatározása alapján kidolgoz. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: BODÓ S. – FEKETE K. (szerk.): <i>Katechetikai és valláspedagógiai szöveggyűjtemény</i>, Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2001. MURÁNYI KOVÁCS ENDRÉNÉ: <i>A gyermekkori és a serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988, ISBN: 963-18-8982-3. MÓNKS, F. J. – KNOERS, A. M. P.: <i>Fejlődéslélektan – Pedagógiai pszichológia</i>, Fitt Image, Budapest, 1998, ISBN: 963-03-6009-8. MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ: <i>A Magyarországi Református Egyház Hit- és Erkölcstan Kerettanterve</i>, Református Pedagógiai Intézet, Budapest, 2012, ISBN: 978-963-9700-84-0. <i>Hittankönyvek és munkafüzetek egyházi iskolák és a gyülekezeti katechézis számára</i>, Kálvin Kiadó, Budapest.
További ajánlott irodalom: MÉREI F. – V. BINÉT Á.: <i>Gyermelelektan</i>, Gondolat, Budapest, 1993, ISBN: 963-282-693-0.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - Ismeri a katechézis gyakorlásához szükséges elméleti háttérrel, a bibliai gyökereket, a katechézis történetének meghatározó csomópontjait, a fogalom etimológiai jelentéstörténetét, a mai terminológia jellemzőit. - Részletesen és megbízhatóan ismeri a hitoktatás anyagát, alapos bibliaismereti, dogmatikai, etikai, egyháztörténeti ismeretekkel rendelkezik. - Ismeri a katechézis különböző műfajait. - Ismeri a hitoktatáshoz rendelt zsinati kerettantervet, segédanyagokat, hittankönyveket. b) képességei - Elméleti felkészültségét képes alkalmazni és felhasználni a hitoktatás folyamatában. - Képes a katechézis különböző eljárásaiban foglalkozás-terveket kidolgozni, azokban a társtudományok felismeréseit, elméleteit alkalmazni (fejlődéslélektan, társadalomtudományok, művészetek). - Képes a katechézis érintettjeinek tapasztalati és élményvilágát felismerni, értékelni, a foglalkozásokba beépíteni. c) attitűdje - Rendelkezik pedagógiai és segítői attitűddel, aki munkáját szolgálatnak tekinti. - Empátiával közelít tanítványai világához, akiket feltétel nélküli elfogadással szemlél. - Törekszik a katechézis pasztorációs oldalának erősítésére, tanítványai bizalmával nem él vissza, bátorító tanításával és jelenlétével segíti a katechézis folyamatát. d) autonómiája és felelőssége - Önállóan és felelősen tervezi meg hittanóráit, fel tudja mérni ismeretei és képességei hatékonyságát.

- A rábízottak érdekében önállóan és felelősséggel dönt a pedagógiai helyzetek megítélésében.
- Felelősséget érezve szakmai fejlődése iránt, folyamatosan képezi önmagát, szakmai továbbképzéseken vesz részt.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Kustárné Dr. Almási Zsuzsanna, adjunktus, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: B033-AL, B034-AL Tantárgy neve: Újszövetségi bibliai teológia [1, 2] Tantárgy neve angolul: New Testament Biblical Theology [1, 2]	Kreditértéke: 3, 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgybesorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 2.	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [2]: B033-AL Újszövetségi bibliai teológia [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az újszövetségi teológia főbb problémáinak szerzők szerinti tematikus áttekintése, különös tekintettel az Újszövetségen belüli összefüggések feltárására. Kiemelt fontosságú az egyes nagy témák (istentan, krisztológia, ekklesiológia stb.) Újszövetségen belüli megjelenése. Miközben az előadások szerzők szerinti tematikus rendben történnek, a nagyobb összefüggések megismerése is hangsúlyossá válik (kortörténeti háttér, a szerző személye, gyülekezete stb.).	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy tételrészből áll, melyet a hallgató cédulán húz ki. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama 15 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató a feleletet legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására nincs lehetőség. Elégtelen vizsga esetén a hallgató „B” vizsgára jelentkezhet. „B” vizsga esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési és a felelési idő ugyanannyi, mint az „A” vizsga esetében volt. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Újszövetségi bibliai teológia [1] Kötelező irodalom: STUHLMACHER, P.: <i>Az Újszövetség bibliai teológiája I.</i> , Kálvin Kiadó, Budapest, 2017, CSERHÁTI S.: <i>Az Újszövetség teológiája</i> , Luther, Budapest, 2012.; <i>Az ősgyülekezetek teológiája</i> (75–126); <i>Pát apostol teológiájának alapvonásai</i> (126–204), ISBN: 978-963-9979-65-9.	
További ajánlott irodalom: WICK, P.: <i>Pál, A keresztyénység tanítója</i> , Kálvin, Budapest, 2007, ISBN: 978-963-558-094-1.	

SCHWEIZER, E.: <i>Teológiai bevezetés az Újszövetségbe</i>, Kálvin, Budapest, 2004, (9–53, 54–81), ISBN: 963-300-977-4. KÓKAI NAGY V.: Pneumatikus egyházvezetés, in: FAZAKAS S. – FERENCZ Á. (szerk.), „<i>Krisztusért járva követségben...</i>”, (<i>Acta Theologica Debrecinensis</i> 3.), Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2012, (377–395), ISBN: 978-963-8429-72-8. KÓKAI NAGY V.: Az Írás alkalmazása Pál leveleiben, in: TÓTH S. – KÓKAI NAGY V. – MARJAI É. – MUDRICZKI J. – TURI Z. – ARADY-JANKA J. (szerk.): <i>Szólító szavak / The Power of Words, Tanulmányok Fabiny Tibor hatvanadik születésnapjára / Papers in Honor of Tibor Fabiny's Sixtieth Birthday</i>, KRE BTK – L'Harmattan, Budapest, 2015, (83–92), ISBN: 978-963-414-019-1. Újszövetségi bibliai teológia [2] Kötelező irodalom: GNILKA, J.: <i>Az Újszövetség teológiája</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2007, (138–404), ISBN: 978-963-361-841-7. CSERHÁTI S.: <i>Az Újszövetség teológiája</i>, Luther, Budapest, 2012, Jézus életének és művének keretei (225–256); Jézus szabadító műve az Újszövetség közös tanúságtételében (267–269), ISBN: 978-963-9979-65-9. További ajánlott irodalom: CULLMANN, O.: <i>A jánosi kör</i>, Pápai Református Teológiai Akadémia, Pápa, 2007, ISBN: 978-963-9779-05-1. KÓKAI NAGY V.: A nők helyzete, szerepe és feladata a házasságban, Két megközelítés: Jézus és Pál, <i>Studia Biblica Athanasiana</i>, 2018, (19), (131–146). KÓKAI NAGY V.: „Guter Baum – gute Früchte” – ist es prädestinatorisch? <i>Biblische Notizen</i>, 2014, NF 160, (3–17). SCHWEIZER, E.: <i>Teológiai bevezetés az Újszövetségbe</i>, Kálvin, Budapest, 2004, (89–102, 103–119, 120–147), ISBN: 963-300-977-4.	Azoknak a KKK-banelőírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek(<i>tudás, képesség stb.</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul a) tudása - Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. - Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. - Tisztában van a szaktárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel. b) képességei - Képes reális képet kialakítani a tanulók világról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. - Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását. c) attitűdje - Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására. - Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. d) autonómiája és felelőssége - A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. - Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
---	--

Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Kókai-Nagy Viktor, egyetemi docens, PhD, dr. habil
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):—
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Bibliai Teológiai és Vallástörténeti Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: B035-AL, B036-AL Tantárgy neve: Ószövetségi bibliai teológia [1, 2] Tantárgy neve angolul: Theology of the Old Testament [1, 2]	Kreditértéke: 3, 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 2.	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: előadás, önálló szövegfeldolgozás.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [2]: B035-AL Ószövetségi bibliai teológia [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az ószövetségi teológia főbb problémáinak áttekintése, melyek segítségével a hallgatók képessé válnak az Ószövetségben tükröződő teológiai gondolkodás értelmezésére, valamint önálló, biblikusan megalapozott teológiai érvek megfogalmazására. • Bibliai teológia: történet, határterületek, problémák • Az ószövetségi kánon, mint teológiai kérdés • Isten megismerhetősége, kijelentése titokzatossága • Isten Lelke, szentsége, egysége • Az ószövetségi antropológia, az ember jelentősége • A kezdetek teológiája: káosz és teremtés • A szabadulás témája és jelentősége az Ószövetségben • Az ószövetségi képek, a képek hatása • Szövetség, jog, állam, hatalom • Ünnepek, kultusz, áldozat és kiengesztelés • Eszkhatológia a Héber Bibliában. • Történetírás, történelemszemlélet, történeti hagyományok. • Próféta hagyományok teológiája • A törvény teológiai vizsgálata • Költészet és bölcsesség teológiai jellegzetességei.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28§ alapján zajlik. A hallgató a felelet előtt legalább 25 perc felkészülési időt kap, feleletre 20 perc áll rendelkezésre. Sikertelen felelet esetén póttétel	

húzására nincs lehetőség. A fejelet osztályozása a TVSz 28§ (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: KNIGHT, G. A. F.: <i>Az Ószövetség keresztyén teológiája</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2006, ISBN: 978-963-558-076-2. VON RAD, G.: <i>Az Ószövetség teológiája 1-2.</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2000, 2001, ISBN: 1.: 963-379-668-7, 2.: 963-379-822-1. HODOSSY-TAKÁCS E.: Háború, terrorizmus és az Ószövetség teológiája, <i>Confessio</i>, 2007, 31(1), (57–65). További ajánlott irodalom: HODOSSY-TAKÁCS E. (szerk.): <i>A tíz íge. Tanulmánykötet Marjovszky Tibor tiszteletére, 60. születésnapja alkalmából</i>, <i>Acta Theologica Debrecinensis</i> 5., Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2013, ISBN: 978-963-8429-77-3. HODOSSY-TAKÁCS E.: „Ellenségeinket Ő tapossa el” – háború-ideológia az ókori Izraelben, in: SZÉCSI J. (szerk.): <i>Keresztény-zsidó teológiai évkönyv 2004.</i>, Keresztény-Zsidó Társaság, Budapest, 2013, (100–105). HODOSSY-TAKÁCS E.: Civilizációs feszültségek – bibliai teológiai dilemmák, in: FEKETE K. – KUSTÁR Z. – KOVÁCS Á. (szerk.): <i>Átjárható határok. Ünnepi kötet dr. Gaál Botond professzor 65. születésnapjára</i>, <i>Acta Theologica Debrecinensis</i> 2., Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2011, (97–109), ISBN: 978-963-842-966-7.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. - Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében. b) képességei - Képes reális képet kialakítani a tanulók világról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. - Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokban gondolkodni, tudatos döntést hozni. c) attitűdje - A végzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. - Elismeri, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit. d) autonómiaja és felelőssége - A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Hodossy-Takács Előd, egyetemi tanár, PhD, dr. habil
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): Dr. Kókai-Nagy Viktor, egyetemi docens, PhD, dr. habil

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: R033-AL Tantárgy neve: A felvilágosodás korának egyháztörténete Tantárgy neve angolul: Church History of the Age of Enlightenment	Kreditértéke: 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 2.	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 20 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Ismeretanyag: A felvilágosodás kora (1647–1790) egyetemes és magyarországi egyháztörténetének áttekintése. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetékének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetességeit, meghatározó fordulatait. Sajátítsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet. Legyenek képesek korábbi kapcsolódó ismeretanyaguk szakirányú elmélyítésére, integrálására. Kapjanak betekintést az aktuális szakirodalmi eredményekbe.	
Tematika: A korszak politika-, társadalom- és gazdaságtörténetének áttekintése A felvilágosodás kezdetei, az angol és francia felvilágosodás, a deizmus A német felvilágosodás és a Kant előtti német racionalista teológia. Kant és teológia-történeti jelentősége A római katolikus egyház a 18. században. A vallási türelem kérdése a korban A pietizmus gyökerei és átfogó értékelése. A német pietizmus Protestáns ébredési mozgalmak az angol nyelvű területen. A hollandiai és svájci protestantizmus története a vizsgált korban Az orosz ortodox egyház történetének áttekintése a vizsgált korban A protestáns egyházak belső élete, művelődéstörténete a korszakban Magyarország és a magyar protestantizmus helyzete a linzi békétől a gyászévtized végéig A magyar protestantizmus története 1681-től a Rákóczi szabadságharc végéig A 18. századi Magyarország és a csendes ellenreformáció kora III. Károly és Mária Terézia uralkodásának időszakában A felvilágosult abszolútizmus és valláspolitikája, II. József és a Türelmi Rendelet, ennek hatásai a magyar protestantizmus életére II. Lipót, az 1791. évi XXVI. tc. szerepe és a budai zsinat. A 18. század végének belső egyházi élete	
Számonkérési és értékelési rendszer:	

Szóbeli (kollokvium) vagy írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban, zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.

A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban két zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyagnak a kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik.

Amennyiben a zárthelyi dolgozatok átlaga 4,51 feletti, a hallgató megajánlott „jeles” (5) gyakorlati jegyet kaphat, így mentesülhet a szóbeli vizsga alól. A 4,0–4,5 közötti dolgozatátlagra a hallgató „jó” (4) megajánlott jegyet kap, amennyiben elfogadja, mentesül a szóbeli kollokvium, vagy írásbeli vizsga alól. A 3,51–4,0 közötti dolgozat-átlaggal rendelkező hallgatók könnyített tételsor alapján felelhetnek a kollokviumon.

A vizsgára állás, illetve megajánlott jegy esetén a jegybeírás további feltétele egy rövid írásbeli beszámoló készítése valamelyik ajánlott, vagy az oktatóval előre egyeztetett kapcsolódó szakirodalmi alkotás alapján. Ennek benyújtási határideje, a zárthelyi dolgozatok alapján megajánlott jegy esetén a jegybeírás, szóbeli vizsga esetén a kollokvium megkezdése előtti munkanap 24.00 óra.

Az írásbeli vizsga időtartama a vizsgaidőszakban 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgyatematika rögzíti.

A szóbeli vizsga kiadott tételsor alapján történik, melyet az aktuális félév tárgyatematikája rögzít. A vizsga egy tételből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. Póttétel húzására van lehetőség. A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

BÍRÓ S. – BUCSAY M. – VARGA Z. – TÓTH E.: *A magyar református egyház története*, SRTA, Sárospatak, ISBN: 963-04-609-5.

BUCSAY M.: *A protestantizmus története Magyarországon 1521–1945*, Gondolat Kiadó, Budapest, 1985, ISBN: 963-281-532-7.

COLJN, J.: *Egyháztörténelem*, Iránytű Kiadó, h. n., 1996, ISBN: 963-9055-085.

CSONHÁNY J.: *Magyar protestáns egyháztörténet 1711–1849* (A Debreceni Református Teológiai Akadémia egyháztörténeti tanszékének tanulmányi füzetei 5.), Debreceni Református Teológiai Akadémia, Debrecen, 1994.

DIENES D. (szerk.): *A felvilágosodás és ami utána következett (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához, 3., Sárospataki Teológiai Műhely 6.)*, Hernád Kiadó, Sárospatak, 2013, ISBN: 978-963-89817-3-8.

HEUSSI, K.: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Osiris Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 963-379-6865.

További ajánlott irodalom:

BARÁTH B. L.: Az I. Carolina resolútiótól a Türelmi Rendeletig – A királyi Magyarország protestáns egyházi életét meghatározó 18. századi uralkodói rendeletek áttekintése, in: GÁBORJÁNI SZABÓ B. (szerk.): *Egyházak és egyházpolitika Magyarországon és Erdélyben a 18–19. században – A Carolina Resolútiótól az 1848. évi XX. törvénycikkig*, Tiszántúli Református Egyházkerületi Gyűjtemények, Debrecen, 2016, (11–16), ISBN: 978-915-80158-4-4.

FONT Zs.: *Erdélyiek Halle és a radikális pietizmus vonzásában*, József Attila Tudományegyetem, Szeged, 2001, ISBN: 963-482-547-8.

WALLMANN, J.: <i>A pietizmus</i> , Kálvin Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 963-300-820-4.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. - Ismeri az általa tanított tudományág, szakterület (műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel. - Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit. b) képességei - Képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban. - Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. - Képes az alkotó információ- és könyvtárhasználatra és az információ-kommunikációs technológia használatára. c) attitűdje - Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. - Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. - Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. d) autonómiája és felelőssége - Képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. - A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. - Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Baráth Béla Levente, egyetemi tanár, PhD, dr. habil
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyháztörténeti Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: R039-AL, R040-AL Tantárgy neve: Kora újkori egyháztörténet [1, 2] Tantárgy neve angolul: Church History of the Early Modern Period [1, 2]	Kreditértéke: 3, 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 2.	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 20 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [2]: R039-AL Kora újkori egyháztörténet [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Ismeretanyag: A reformáció és ellenreformáció kora (1517–1648) egyetemes és magyar egyháztörténetének rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiai történetének, egyházi művelődésének jellegzetes folyamatait, meghatározó fordulóit. Sajátítsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.	
Kora újkori egyháztörténet [1] Tematika: A reformáció előzményei Luther élete és teológiája, a protestantizmus helyzete Németországban az augsburgi vallásbékéig Zwingli élete és teológiája, a svájci reformáció Kálvin élete és teológiája, hatása A reformáció balszárnya A tridenti zsinat és az ellenreformáció Európa államaiban 1598-ig A reformáció Angliában és Skóciában A reformáció és ellenreformáció kora Franciaország és Hollandia történetében A XVII. század. első felének egyháztörténeti folyamatai, a harmincéves háború A protestáns ortodoxa és a puritanizmus kora. Lelkészi szolgálat, istentiszteleti és kegyességi élet a kor protestáns egyházaiban	
Kora újkori egyháztörténet [2] Tematika: A reformáció terjedésének általános feltételei és jellemzői Magyarországon 1517-től az 1540-es évekig. A reformáció első generációjának néhány jeles képviselője: Dévai Bíró Mátyás, Sztárai Mihály, Huszár Gál, Szegedi Kis István.	

A helvét irány előretörése az 1550-es, 60-as években, Kálmáncsehi Sánta Márton. A reformáció "balszánya" hazánkban: az unitáriusok megjelenése és előretörése, Dávid Ferenc, szombatosok, anabaptisták. A reformátusok védekezése és megerősödése velük szemben, Melius Juhász Péter reformátori működése, a helvét hitvallású ref. egyház szervezeti megerősödése. A magyarországi reformáció teológiája, jelentősége művelődéstörténetünkben, néhány jeles személyiség bemutatása. Az ellenreformáció kezdetei és a protestánsok védekezése, a Bocskai szabadságharc. Az ellenreformáció erőteljes előretörése, Pázmány Péter munkássága. Bethlen Gábor és a Rákócziak korának küzdelmei a szabad vallásgyakorlat érdekében. A magyar protestantizmus teológiája és egyházi élete a XVII. században, a virágzó Erdélyi Fejedelemség művelődéspolitikai törekvései. A Debreceni Református Kollégium történetének áttekintése 1538 és 1703 között.
Számonkérési és értékelési rendszer:
Kora újkori egyháztörténet [1] <i>Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgyatematika rögzíti. Kora újkori egyháztörténet [2] <i>Szóbeli (kollokvium) vagy írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban, zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.</i> A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban két zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyagnak a kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Amennyiben a zárthelyi dolgozatok átlaga 4,51 feletti, a hallgató megajánlott „jeles” (5) gyakorlati jegyet kaphat, így mentesülhet a szóbeli vizsga alól. A 4,0–4,5 közötti dolgozatátlagra a hallgató „jó” (4) megajánlott jegyet kap, amennyiben elfogadja, mentesül a szóbeli kollokvium, vagy írásbeli vizsga alól. A 3,51–4,0 közötti dolgozat-átlaggal rendelkező hallgatók könnyített tételsor alapján felelhetnek a kollokviumon. A vizsgára állás, illetve megajánlott jegy esetén a jegybeírás további feltétele egy rövid írásbeli beszámoló készítése valamelyik ajánlott, vagy az oktatóval előre egyeztetett kapcsolódó szakirodalmi alkotás alapján. Ennek benyújtási határideje, a zárthelyi dolgozatok alapján megajánlott jegy esetén a jegybeírás, szóbeli vizsga esetén a kollokvium megkezdése előtti munkanap 24.00 óra. Az írásbeli vizsga időtartama a vizsgaidőszakban 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgyatematika rögzíti. A szóbeli vizsga kiadott tételsor alapján történik, melyet az aktuális félév tárgyatematikája rögzít. A vizsga egy tételből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. Póttétel húzására van lehetőség. A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kora újkori egyháztörténet 1.**Kötelező irodalom:**

COLIJN, J.: *Egyháztörténelem*, Iránytű Kiadó, h. n., 1996, ISBN: 963-9055-085.
DIENES D. (szerk.): *A reformáció – Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához II.*, Hernád Kiadó, Sárospatak, 2008, ISBN: 978-963-865-467-0.
HEUSSI, K.: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Osiris Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 963-379-6865.
RÉVÉSZ I. – SEGESVÁRY L.: *Az egyháztörténelem alapvonalai*, DRTA, Debrecen, 1994, ISBN: 963-852-827-3.

További ajánlott irodalom:

CHADWICK, O.: *A reformáció*, Osiris Kiadó, Budapest, 1998, ISBN: 963-379-263-0.
GÄBLER, U.: *Huldrych Zwingli. Bevezetés életébe és munkásságába*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2008, ISBN: 978-963-558-120-7.
GRESCHAT, M.: *Martin Bucer – Egy reformátor és a kor, amelyben élt*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2011, ISBN: 978-963-558-180-1.
JUNG, M. H.: *Melanchthon és kora*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2012, ISBN: 978-963-558-200-6.
MACCULLOCH, D.: *A reformáció története*, Európa Kiadó, Budapest, 2011, ISBN: 978-963-07-9281-3.
MCGRATH, A.: *Kálvin*, Osiris Kiadó, Budapest, 1996, ISBN: 963-379-137-5.

Kora újkori egyháztörténet 2.**Kötelező irodalom:**

BUCSAY M.: *A protestantizmus története Magyarországon 1521–1945*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1985, ISBN: 963-281-532-7.
BÍRÓ S. – BUCSAY M. – VARGA Z. – TÓTH E.: *A magyar református egyház története*, SRTA, Sárospatak, 1995, ISBN: 963-04-609-5.
DIENES D.: *A kereszténység Magyarországon 1526 előtt*, SRTA, Sárospatak, 1997, ISBN: 963-04-8584-2.

További ajánlott irodalom:

BARCZA J.: *Bethlen Gábor a református fejedelem*, Reformátusok a Közéletben Alapítvány, Szigetszentmiklós, 2002, ISBN: 263-009-242-5.
PÉTER K.: *A reformáció: kényszer vagy választás?* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004, ISBN: 963-195-245-2.
SZABÓ A.: *„Bizontalan helyeken búdosunk” – Szenci Molnár Albert a magyar és az európai szellemi életben*, Lilium Aurum, Dunaszerdahely – Komárom, 2011, ISBN: 978-808-062-433-0.
SZABÓ A.: *A rejtőzködő bibliafordító – Károlyi Gáspár*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2012, ISBN: 978-963-558-205-1.

Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Rendelkezik az információszerezéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az általa tanított tudományág, szakterület (műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes az alkotó információ- és könyvtárhasználatra és az információ-kommunikációs technológia használatára.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt.
- Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

d) autonómiája és felelőssége

- Képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Végig gondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Baráth Béla Levente, egyetemi tanár, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Bernáthné Dr. Somogyi Márta óraadó

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyháztörténeti Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: G056-L Tantárgy neve: Valláspedagógia Tantárgy neve angolul: Pedagogy of Religion	Kreditértéke: 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 2.	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 30 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: G092-L Katechetika [2]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A vallásnevelés elméleti megalapozásának didaktikai és metodikai megközelítése. A vallásoktatás helye a közoktatásban; A hitoktatás tantervei; A valláspedagógia története és irányzatai; A történetelmondás szerepe; A bibliai szövegelemzés módszerei; A beszélgetés módszertana és a hitoktatás; A szimbolikus kommunikáció; Az elemivé tétel. Fontos szakmai kompetencia az elsajátított elméleti ismeretek gyakorlatba való átültetésének, valamint a megszerzett valláspedagógiai ismeretek szintetizálásának képessége.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy tételből áll, melyet a hallgató cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 20 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama 20 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: NÉMETH D.: <i>Vallásdidaktika</i> , L'Harmattan, Budapest, 2017, ISBN: 978-963-414-203-4. TAMMINEN, K.: <i>Hogyan tanítsunk hittant?</i> , Teológiai Irodalmi Egyesület, Budapest, 1998, ISBN: 963-04-9368-3. NÉMETH D. – KASZÓ GY. (szerk.): <i>Vallásdidaktikai szöveggyűjtemény</i> , Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának Valláspedagógiai és Pasztorálpszichológiai Tanszéke, Budapest, 2001, ISBN: 963-8392-36-3.	

További ajánlott irodalom: NÉMETH D.: <i>Hit és nevelés</i>, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar, Budapest, 2002, ISBN: 963-8392-53-3. BOROSS G.: <i>Bevezetés a valláspedagógiába</i>, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar, Budapest, 1996.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. - Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítségével. b) képességei - Az értékelés során képes figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére. - A szakképzett tanár képes a különböző céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására. c) attitűdje - A szakképzett tanár fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. - Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. d) autonómiaja és felelőssége - A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásiirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. - Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: GR040-MAL Tantárgy neve: A cigányság hitvilága. Hiedelmek, népi vallásosság, vallásgyakorlat Tantárgy neve angolul: The Roma beliefs. Beliefs, folk religiosity, religious practice	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 2.	
A tanóra típusa: ea. és gyak. és óraszám: 15 és 15 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok, részvétel cigánysághoz kapcsolódó eseményeken (cigánymissziós konferencia, kiállítás, könyvbemutató, megemlékezések) dokumentumfilmek, videofilmek megtekintése, személyes találkozás cigány/roma emberekkel (életutak megismerése), cigánymisszióban szolgáló lelkészekkel hitoktatókkal találkozás, szakmai beszélgetés.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: Beszámolók, reflexiók készítése, beadása minden terepgyakorlatról, tanulmányi kirándulásról, eseményen részvételtől, házi dolgozat, kiselőadás készítése.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: GR002-L – Romológia 2.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása A magyarországi cigányság hitvilágának, vallásos gyakorlatának, hiedelmeinek megismerése nélkülözhetetlen a vallásánár nevelő-oktató munkájához. A nemekhez, életkorokhoz, életfordulókhoz (születés, keresztelő, konfirmálás, esküvő, halál, gyász) kapcsolódó íratlan szabályok – kortól, iskolázottságtól, hagyományőrzéstől, szegregáltság mértékétől függően – ma is meghatározzák a cigányok életét; a babonákkal, a keresztyén hittel össze nem egyeztethető gyakorlatokkal szemben ezek ismerete nélkül nem tud felvilágosító, igaz hitre elvezető tanítást adni a pedagógus. A kurzus célja a hitviláguk, gyakorlatuk elméleti megismerése mellett a tanultak megtapasztalása a gyakorlatban is; találkozáva, beszélgetve mindezekről cigány hívókkal és közöttük szolgáló lelképásztorokkal. Mindezek hatására széleskörű ismeretekre tesznek szert a hallgatók, megértenek okozozati összefüggéseket a cigányok vallásos viselkedésével kapcsolatban, érzékennyé és nyitottá válnak feléjük, a személyes érintkezés révén lényegesen oldódik esetlegesen meglévő idegenkedésük, szorongásuk a cigányokkal kapcsolatban. Megtanulnak újfajta kommunikációs csatornákat megnyitni és működtetni, módszertant, eszköztárat kapnak a cigány gyermekekkel való sikeres, eredményes együttműködéshez.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
Beszámolók, reflexiók készítése, beadása minden terepgyakorlatról, tanulmányi kirándulásról, eseményen részvételtől, házi dolgozat, kiselőadás készítése.	

<i>Zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.</i> A hallgatók a szorgalmi időszakban négy zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer lehet kijavítani. A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozatok összesített érdemjegyének átlaga adja. A zárthelyi dolgozatok átlagjegyébe minden megírt dolgozat osztályzata beleszámít.
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: ARANY-MICHELIS R.: <i>Egy hajdú-bihari község cigányságának temetési szokásai és annak lelkigondozói lehetőségei</i>, Romológiai Füzetek 1., Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2017, ISBN: 978-963-8429-99-5. ROSTÁS-FARKAS GY. – KARSAI E.: <i>A cigányok hiedelemvilága</i>, CKKE Kiadó, Pécs, 1990, ISBN: 96-304-05-41-5. SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: The Church and the Gypsies, <i>STUDIA Debreceni Teológiai Tanulmányok</i>, 2018, 10(1-2), (76–84). SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: Szokás és hitvilág, in: PATKÁS R. – BAKAY P. (szerk.): <i>Kézikönyv a cigányok közti szolgálathoz, Cigánymissziós Módszertani Füzetek II.</i>, Cigány Módszertani és Kutató Központ, Békés, 2016, (53–59), ISBN: 978-615-80116-2-4.
Ajánlott irodalom: D. SZABÓ D.: Cigánymisszió, in.: Romák a XXI. század Magyarországon, Roma People in Hungary in the 21st Century – <i>Multidiszciplináris Konferencia a Kölcsey Ferenc Protestáns Szakkollégium Szervezésében</i>, Budapest, 2001. márc. 24-25. Konferencia kötet, Ars Longa Alapítvány, Erdőkertes, 2001, (105–119), ISBN: 963-00-7964-X. HADHÁZY A.: Falvak és cigányok egy lelkész szemével, <i>A falu</i>, 1995, 10(4), (75–77).
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása • Ismeri a tanulók megismerésének módszereit. • Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. • Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. • Tisztában van a szaktárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel. b) képességei • Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére. • Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tantárgyában különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. c) attitűdje • Az iskola világában tudatosan törekszik az értékek sokféleségének elfogadására, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére, tiszteletben tartására, különös tekintettel az etnikumokra és nemzetiségekre.

• Belátja, hogy a konfliktusok is a közösségi életéhez tartozhatnak. d) autonómiája és felelőssége • Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. • Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. • Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Gonda László, egyetemi docens, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): Lovász Márton református lelkész, óraadó
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Romológia Tanszék

Tantárgyleírás

Intézményen kívüli szakmai gyakorlat

A szakmai gyakorlat kódja: G007-L A szakmai gyakorlat neve: Csoportos nevelői gyakorlat neve angolul: Boarding school Observation in Groups	Kreditértéke: 2
A szakmai gyakorlat oktatásának nyelve: magyar	
A szakmai gyakorlat időtartama részidejű képzésben: 20 óra	
A szakmai gyakorlat jellege: összefüggő	
A szakmai gyakorlat tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: G048-L Szakmódszertan-K [1]	
A szakmai gyakorlat tartalmi leírása, szakmai követelményei, szabályok	
A gyakorlat célja, hogy a hallgatók a nevelői folyamatok megfigyelése során szerezzenek tapasztalatokat, és kapjanak megerősítést a pedagógiai és pszichológiai ismeretek gyakorlati alkalmazásában. Komplex feladatokon keresztül ismerkedjenek meg a kollégium jelenségvilágával.	
A szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei	
A kollégiumi gyakorlaton végzett tevékenységek megfigyelési szempontjait a hallgatók által megkapott munkanapló rögzíti. Ugyanez a dokumentum tartalmazza a kollégiumi/internátusi foglalkozások, tevékenységek látogatásainak igazolását is. A nevelőtanár minden egyes meglátogatott kollégiumi foglalkozást követően kézzel írt jegyzetével látja el, ezzel igazolja a gyakorlaton való részvételt. A gyakorlat értékelése a gyakorlatkísérő szemináriumon történik a hallgatók beszámolóí alapján.	
A szakmai gyakorlólé hely(ek), melyekkel a képző intézmény megállapodást kötött	
A nappali tagozatos hallgatók állandó gyakorlólé helye a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumának Internátusa. A levelező tagozaton tanuló hallgatók lehetőséget kapnak arra, hogy amennyiben lakóhelyükön vagy annak közelében fogadja őket egy kollégium, akkor ott végezzék gyakorlatukat. Ennek feltétele, hogy megfelelő szakmai végzettség birtokában levő nevelő legyen a gyakorlat vezetője. Ezekkel az intézményekkel az egyetem eseti szerződéseket köt.	
A szakmai gyakorlat szervezethe, „külső” gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése	
Az egyetemmel egy udvarban működő internátus vezetőjével és munkatársaival folyamatos szakmai kapcsolatban vagyunk. A hallgatók tevékenységével kapcsolatban az informális, személyes egyeztetések a leggyakoribbak. A gyakorlatukat nem Debrecenben töltő levelezős hallgatók megfelelő instrukciókkal érkeznek a gyakorlat helyszínére, de a teológiai intézet és a fogadó intézmény közti megállapodások rögzítik mindkét fél gyakorlattal kapcsolatos feladatait. Felmerülő kérdések esetén a gyakorlatvezető mentor bármikor kapcsolatba léphet a tárgy felelőseivel.	
Intézményi felelős: Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD	
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék	

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: G027-L Tantárgy neve: Kollégiumi nevelés és lelkipozíció [1] Tantárgy neve angolul: Theoretical Perspectives of Boarding School Education and Spiritual Counselling [1, 2]	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 2.	
A tanóra típusa: gyak., gyak. és óraszám: 30, 30 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy, gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Bevezetni a hallgatókat a nevelőtanári tevékenység fő feladatköreibe. Elméleti és gyakorlati szinten megismerkedni a középiskolák korú fiatalok életproblémáival, kérdésfelvetési módjaival és megoldási kísérleteivel. Az első félév anyaga a kollégiumi nevelés történetével, a második félévé a szabályozás jogi hátterével, a kollégiumi nevelés tevékenységrendszerével foglalkozik.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Gyakorlati jegy.</i> A gyakorlati jegyet a félév során írt zárthelyi dolgozattal, valamint az egyes választott részterületekről szóló előadásokkal, prezentációkkal szerzik meg a hallgatók. Emellett az aktív órai munka is befolyásolja az értékelést. A dolgozat megírására 60 perc áll a hallgatók rendelkezésére. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgyatematika rögzíti.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: MIKONYA GY.: <i>Az európai egyetemek története 1230-1700</i> , ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2014, ISBN: 978-963-284-507-4. HODOSSI S.: <i>Illúziók és realitások a magyarországi középiskolák internátusi nevelésben</i> , <i>Mediárium</i> , 2014, 8(1-2), (23–37). BENEDEK I.: <i>Kollégiumi neveléstan</i> , Országos Közoktatási Intézet, Budapest, 1997, ISBN: 963-7315-41-1.	
További ajánlott irodalom: SIMON I.: <i>A kollégiumi nevelőtanár</i> , ELTE BTK, Budapest, 1993. VIKÁR GY.: <i>Az ifjúság válságai</i> , Animula, Budapest, 2007 (cop. 1999), ISBN: 963-408-131-2.	

RUDAS J.: *Delfi örökösei*, Gondolat – Kairosz, Budapest – Szentendre, 1997 (cop. 1990), ISBN: 963-85724-8-5.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei nevelési céljainak érvényesítésére.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.

b) képességei

- A végzett/szakképzett tanár képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a csoport közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- Alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során.

c) attitűdje

- A szakképzett tanár fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A végzett tanár fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosodását, az önszabályozó tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá nyitott az egész életen át tartó tanulásra.

d) autonómiája és felelőssége

- Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: G048-L, G049-L Tantárgy neve: Szakmódszertan-K [1, 2] Tantárgy neve angolul: Methodology-K [1, 2]	Kreditértéke: 3, 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea., gyak. és óraszám: 10, 20 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: óravázlatok készítése	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: Óravázlatok bemutatása	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 70 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: G048-L Szakmódszertan-K [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szakmódszertani stúdiumok fontos szerepet töltenek be a tanárképzés folyamatában. Alapvető funkciójuk, hogy összekapcsolják a szakterület és a tanári felkészítés törekvéseit, eredményeit. Képzési céljaikban és tartalmukban egyaránt kötődnek a tanulmányozott szakhoz, tudomány- és műveltségterülethez, valamint a tanári mesterség elsajátítását megalapozó pszichológiai, pedagógiai tárgyakhoz. A szakmódszertan feladata az előzetes tanulmányokra épített szakmai vetület kidolgozása, a szaktárgyra jellemző módszerek bemutatása.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy, a félév elején megbeszélt tételsor alapján történik. A hallgató a külön cédlákra kiírt tételekből egyet húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama kb. 15 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató a kihúzott tételtől legalább elégséges szinten számot tud adni. Póttétel húzására van lehetőség, ebben az esetben az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. A hallgatónak a vizsgán bemutatja az előzetesen elkészített óravázlatokat, amelyekben igazolnia kell a módszertani eljárások tudatos használatát. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: TAMMINEN, K. – VESA, L. – PYYSIÄINEN, M.: <i>Hogyan tanítsunk hittant? Vallásdidaktika</i> , Teológiai Irodalmi Egyesület, Budapest, 1998, ISBN: 963-04-9368-3.	

NÉMETH D. – KASZÓ GY. (szerk.): <i>Vallásdidaktikai szöveggyűjtemény</i>, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának Valláspedagógiai és Pasztorálszichológiai Tanszéke, Budapest, 2001, ISBN: 963-8392-36-3. NÉMETH D.: <i>Hit és nevelés</i>, Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest, 2002, ISBN: 963-8392-53-3. NÉMETH D.: <i>Vallásdidaktika – A hit- és erkölcsstan tanítása az 5-12. osztályban</i>, Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2017, ISBN: 978-963-414-203-4. További ajánlott irodalom: BOROSS G.: <i>Bevezetés a valláspedagógiába</i>, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar, Budapest, 1996. SCHWEITZER, F.: <i>Vallás és életút – Vallásos fejlődés és keresztyén nevelés gyermek - és ifjúkorban</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999, ISBN: 963-300-773-9. Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul a) tudása - Ismeri a vallástanítás módszertanának elméletét, a tanítás-tanulás folyamatában megvalósítható munkamódszereket, eljárásokat. - Ismeri a református hittankönyvek módszertani kultúráját. - Ismeri a vallástanítás munkamódszereinek hatását a tanulók személyiség-, és spirituális fejlődésére. b) képességei - Képes a vallásra tudatos szervezésére. - A módszertani eljárásokat képes változtatatosan alkalmazni a vallástanítás keretei között. - Képes egy-egy korcsoporthoz, foglalkozási feladathoz alkalmas módszertani eljárást kezdeményezni. - A munkamódszereket képes elemezni, hatékonyságukat kritikusan szemlélni. c) attitűdje - Folyamatosan törekszik módszertani kultúrájának bővítésére. - Érzékenyen követi az eljárások hatását a tanulók személyiség- és spirituális fejlődésére, fokozottan vigyáz a tanulók személyiségi jogainak védelmére, méltóságára, a csoport együttműködésének korrektségére. - A beszélgetésekben, vitákban tudatosan törekszik az előítélet-mentességre, az értékek sokféleségének tiszteletben tartására, a hitoktatás etikai szabályainak betartására. d) autonómiája és felelőssége - Önállóan végzi munkáját, felelősséget vállal a módszertani eljárások alkalmazásáért. - A gyerekek és fiatalok között végzett szakmai tevékenységét kritikusan szemléli, igényli és elfogadja a környezetéből érkező visszajelzéseket. - Emberi magatartásában (saját hitvilágának, spirituális szemléletének a bemutatásában) hiteles példát mutat. - Folyamatosan képezi önmagát, részt vesz szakmai továbbképzéseken.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Kustárné Dr. Almási Zsuzsanna, adjunktus, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: BTTK430-OMAL Tantárgy neve: A tanulói személyiség megismerése Tantárgy neve angolul: Personality of the Student	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretlenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: esettanulmányok, témakidolgozások	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 75% (kredit %)	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tanulói megismerés alapelvei, és megismerésének szinterei. A tanulói személyiség megismerésének módszerei: megfigyelés, kérdőíves módszerek, interjú, dokumentumelemzés. A gyermekrajz- és füzetlemezés. Empátia labor az interjúhelyzet gyakorlására. A személyiség kognitív összetevőinek megismerése: intelligencia és képességek. Tanulási stílusok, tanulási orientáció, tanulási stratégiák. A személyiség további kognitív összetevőinek megismerése: a figyelem, az emlékezet, a kreativitás vizsgálata és szerepük a tanulói teljesítményben. A személyiség non-kognitív területeinek megismerési lehetőségei az iskolában: 1) Énkép, szociális kép, önértékelés, kontrollhely. 2) Motiváció és érzelmek (a szorongás típusai, flow, diszkrét emóciók). 3) Érzelmi intelligencia, empátia. Stressz – és konfliktuskezelés. A tanuló társas helyzetének felmérése, a közösség értékrendjének vizsgálata. Az érdeklődés és jövőkép megismerésének eszközei. A család megismerésének lehetőségei.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.</i> A számonkérésként a hallgatók a szorgalmi időszakban két zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer meg lehet kísérelni kijavítani.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	

DÁVID M. – ESTEFÁNNÉ VARGA M. – FARKAS ZS. – HÍDVÉGI M. – LUKÁCS I.: <i>Hatékony tanulómegismerési technikák</i>, Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest, 2006. CATHY, A. M.: <i>A gyermekrajzok megértése</i>, Animula Kiadó, Budapest, 2003, ISBN: 963-9410-37-3. TÓTH L.: <i>Pszichológiai módszerek a tanulók megismeréséhez – Szöveggyűjtemény</i>, Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2004, ISBN: 978-963-939-658-6. További ajánlott irodalom: MARGITICS F. – PAUWLIK ZS. – HARMATINÉ OLAJOS T.: Pedagógusjelöltek személyiségvizsgálata, in: SCHMERCZ I. (szerk.): <i>Tudásbázis és pedagógusképzés – Pedagógiai, pszichológiai és módszertani tanulmányok</i>, NYF PKK, Nyíregyháza, 2007, (37–44). GÁL ZS. – NÓTIN Á. – HARMATINÉ OLAJOS T.: Az észlelt iskolai énhatékonyság és a perfekcionizmus közti összefüggés vizsgálata a serdülők önértékelésének függvényében, in: KONCZ I. – SZOVA I. (szerk.): <i>XI. PhD. konferencia előadásai</i>, Professzorok az Európai Magyarországiért Egyesület, Budapest, 2015, (114–121), ISBN: 978-963-899-156-0.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása • Ismeri a tanulók megismerésének módszereit. • Ismeri és érti a nevelés és tanítás összefüggéseit. b) képességei • Képes a szaktárgyában rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. • Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. • Képes a konfliktusok hatékony kezelésére. c) attitűdje • Az iskola világában tudatosan törekszik az értékek sokféleségének elfogadására, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére, tiszteletben tartására, különös tekintettel az etnikumokra és nemzetiségekre. • Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. d) autonómiája és felelőssége • Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. • Végigigondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Olajos Tímea, főiskolai docens, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézet

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: BTTK550-OMAL Tantárgy neve: A tanári pálya komplex kérdései Tantárgy neve angolul: Complex Problems of Teacher's Career	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: szerepjáték, tematikus prezentációk.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus során a hallgatók megismerik az iskolarendszer szervezeti működését, oktatásirányítás folyamatát és intézményeit, a pedagógus helyét az iskolaszervezetben. Megismerkednek a pedagógusok, a tanulók, a szülők és egyéb szereplők kapcsolatrendszerének sajátosságaival, a pedagógus feladataival és szerepeivel. Felismerik a reflektivitás fontosságát a tanári pályán, a folyamatos önfejlesztés szükségességét és lehetőségeit.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgyatematika rögzíti.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: GINNIS, P.: <i>Tanítási és tanulási receptkönyv – Az izgalmas és élvezetes tanulás eszközei</i> , Pécsi Direkt kft. – Alexandra, Pécs, 2007, ISBN: 978-963-369-938-6. KAGAN, S. – KAGAN, M.: <i>Kooperatív tanulás</i> , Önkonet, Budapest, 2010, ISBN: 978-963-866-2354. SZABÓ L. T.: <i>Bevezetés a tanári mesterségbe</i> , Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2010, ISBN: 978-963-318-0273.	
További ajánlott irodalom: PRIEVARA T.: <i>A 21. századi tanár</i> , Neteducatio Kft, Budapest, 2015, ISBN: 978-615-80328-0-3. N. KOLLÁR K. – RAPOS N. (szerk.): <i>Tanár leszek – A társas, társadalmi viszonyok</i> , ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2005, ISBN: 978-963-284-689-7.	

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit.
- A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Tájékozott a szülőkkal és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.
- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, vizsgakövetelményeit.

b) képességei

- A végzett tanár ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Képes felismerni, értelmezni kommunikációs nehézségeit és ezen a téren önmagát fejleszteni.
- Képes meghatározni saját szakmai szerepvállalását.
- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkal, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.

c) attitűdjei

- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott arra, hogy a konfliktushelyzetek, problémák feltárása illetve megoldása érdekében szakmai segítséget kérjen és elfogadjon.

d) autonómiaja és felelőssége

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Szűcs Tímea, egyetemi tanársegéd, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: BTTK360-OMAL Tantárgy neve: A különleges bánásmód pedagógiája Tantárgy neve angolul: Special Needs Education	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 15 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus során a hallgatók megismerkednek a gyógypedagógia alapfogalmaival, a gyógypedagógia rendszerében elkülönült fogyatékosági területekkel, megismerik a részképességszavar definícióját, legfontosabb ismérveit. A kurzus segít rávilágítani a társadalmi attitűd segítő vagy gátló jellegére. Felvázolja a sajátos nevelési szükségletű tanulók lehetőségeit az oktatási rendszerben a törvények, rendeletek tükrében, bemutatja az integrált, inkluzív nevelésben-oktatásban résztvevők kapcsolatrendszerét.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
6-8 oldalas esszé írása egy szabadon választott csoportba tartozó különleges bánásmódot igénylő tanuló integrációs tervének az elkészítéséről. A munka tervezési jellegű, ami kiterjed a tanuló egyéni szükségleteivel kapcsolatos információk feltérképezésére; az egyéni tanulási folyamat megtervezésének szempontjaira, az osztálytermi munka feltételeire és módszereire. Az esszében megjelennek az integráció és inklúzió strukturális vonatkozásai (törvényi, intézményi, osztálytermi és egyéni szakmai keretek), valamint az oktatás nevelés folyamat jellege. Az esszé tükrözi a megoldások lehetőségeinek sokszínűségét, a sikeres integráció feltételeit, a saját szerepvállalás attitűdjeit, érték dimenzióit. A feladat elkészítése hozzásegíti a hallgatót az ismeretek integrálásához, tanári szerepeinek tisztázásához. Képessé válik a folyamatban tudatos döntéshozatalra, valamint a fejlesztésben való aktív együttműködésekre, saját hatékonyságának monitorozására.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: ILLYÉS S. (szerk.): <i>Gyógypedagógiai alapismeretek</i> , BGGYTF, Budapest, 2000, ISBN: 963-7155-28-7. HEACOX, D.: <i>Differenciálás a tanításban, tanulásban – Kézikönyv a 3–12. évfolyam számára</i> , Szabad Iskolákért Alapítvány, Budapest, 2006, ISBN: 963-0614-57-x.	

FÖLDINÉ KOZOR T. et al.: *Adaptációs kézikönyv: Gyakorlati útmutató integráló pedagógusoknak*, Sulinova, Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhazsnú Társaság, Budapest, 2008, (13–169), ISBN: 978-963-682-622-2.

TORDA Á. (szerk.): *Szemelvények a tanulási zavarok köréből*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993, ISBN: 300-000-133-147-6.

SALLAI É. (szerk.): *Társadalmi egyenlőtlenségek, a nem hagyományos családmodell, a szülői viselkedés és a gyermekek fejlődésének összefüggései*, Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhazsnú Társaság, Budapest, 2008, ISBN: 978-963-9795-14-3.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Tisztában van a szaktárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tantárgyában különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére.
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

c) attitűdje

- Erzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Tisztelettel a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.

d) autonómiája és felelőssége

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Veressné dr. Gönczi Ibolya, egyetemi docens, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):—

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Intézményen kívüli szakmai gyakorlat

A szakmai gyakorlat időtartama: G025 A szakmai gyakorlat neve: Összefüggő egyéni középiskolai gyakorlat neve angolul: Supervised Teaching Practice	Kreditértéke: 20
A szakmai gyakorlat oktatásának nyelve: magyar	
A szakmai gyakorlat időtartama teljes idejű képzésben: 180 óra részidejű képzésben:hét / óra	
A szakmai gyakorlat jellege: összefüggő	
A szakmai gyakorlat tantervi helye (hányadik félév): 10.	
Előtanulmányi feltételek: G049 Szakmodszertan-K [2]; B034-A Újszövetségi bibliai teológia [2]; B036-A Ószövetségi bibliai teológia [2]; R001 Rendszeres teológiai szigorlat; R034-A XIX-XX. századi egyháztörténet [1]; R036-A A XIX-XX. századi egyháztörténet [2]	
A szakmai gyakorlat tartalmi leírása, szakmai követelményei, szabályok	
A Debreceni Egyetem tanárképzési szabályzata értelmében a tanárjelölt hallgatók képzésének zárószakaszát a vezető-, mentortanárok irányítása mellett megvalósuló tanítási-, pedagógia gyakorlat jelenti. A gyakorlat alapvető célja, hogy betekintést nyújtson az iskolai munka sokszínűségébe, teret biztosítson a jelölt számára olyan széles skálájú pedagógiai tevékenységre, amely során felkészül az önálló tanári munkára, a 12 éven felüli korosztály oktatására, nevelésére. A gyakorlat összes óraszám: 180. Ennek megoszlása: • tanítás: 22-55 tanóra • felkészülés: 22-55 óra • iskolai képzési dokumentumok, értékelési rendszer tanulmányozása: 5-10 óra • iskolai alaptervelés: (hospitálás, anyaggyűjtés, tanításon kívüli tevékenység) 40 óra • ifjúságvédelem, mentálhigiéne, konfliktuskezeléssel kapcsolatos tevékenység: 20-30 óra • tehetséggondozás, felzárkóztatási alkalmak: 10-20 óra • szülők-tanárok találkozója, diákönkormányzat, iskolai ünnepségek: 10-20 óra • szabadidős tevékenységek (színház-, mozi-, múzeumlátogatás, felügyelet): 5-10 óra • külső intézmények megismerése: (pl. pedagógiai intézet, nevelőszülői hálózat, drogambulancia) 10-20 óra A gyakorlat helyen teljesítendő feladatok ütemezését a jelölt egyéni programjában kell megtervezni. A hallgatók a gyakorlatról munka és hospitálási naplót vezetnek és adnak be.	
A szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei	
Az összefüggő egyéni középiskolai gyakorlat vizsgatánítással zárul.	
A szakmai gyakorláshely(ek), melyekkel a képző intézmény megállapodást kötött	
A gyakorláshelyek kiválasztását a DRHE Teológiai Intézete koordinálja.	
A szakmai gyakorlat szervezetsége, „külső” gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése	
Az összefüggő egyéni középiskolai gyakorlatot a Teológiai Intézet szervezi, felkéri a gyakorlat-vezetőket, biztosítja a munkanaplókat.	
Intézményi felelős:	

Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: A050-L Tantárgy neve: Portfólió Tantárgy neve angolul: Portfolio	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: portfólió	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 90 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Előtanulmányi feltételek: G049-L Szakmódszertan-K [2]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A portfólió lényegét tekintve olyan dokumentumok gyűjteménye, amelyek megvilágítják valakinek egy területen szerzett tudását, fejlődését. Mivel a pályán lévő pedagógusok minősítési folyamatában használnak portfóliót, ezért fontos, hogy a leendő pedagógusok már a tanulmányaik során megismerkedjenek a portfólió készítés folyamatával. A tanárképzésben a portfólió alkalmazása azt a célt szolgálja, hogy a tanárjelöltnek módja legyen arra, hogy bemutassa szakmai fejlődését, tanári kompetenciáinak (ki)alakulását. A portfólió ennek eszköze oly módon, hogy a jelölt benne gyűjti össze a tanulásának, fejlődésének menetét bemutató dokumentumokat. Ennek érdekében a dokumentumok gyűjtése folyamatosan történik a képzés első félévétől kezdve. Lehetséges produktumok: csoportprofil; valamilyen tanulási-tanítási egység/téma terve; tanítási órák/foglalkozások terve; reflexió; értékelés; hospitálási napló; esetleírás (egy pedagógiai probléma megoldásának leírása, dokumentálása reflexióval); saját fejlesztésű tananyag (pl.: IKT-tananyag, feladatlap stb.); projektterv és megvalósításának dokumentumai, értékelése; szociometria; fejlesztési terv; a hallgató által (is) szervezett szakmai, iskolai rendezvény illetve közösségi program (pl. háziverseny, témanap, ünnepség, kirándulás) rövid leírása; dokumentálása, az esemény szervezésében betöltött szerep bemutatása; Szakmai publikációk, írások, kutatásban való részvétel stb. bemutatása, értékelése; az intézményben folyó innovációban, pályázatok készítésében, lebonyolításában történő részvétel bemutatása stb. de minden beadható, amit a hallgató készített a képzés ideje alatt.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
A portfólió értékelésekor az értékelők megvizsgálják a fájlok tartalmát, a feltöltés dátumát és a következő szempontok szerint értékelnek 1-5 skálán (1 = nem jellemző; 5 = teljes mértékben jellemző) - A portfólió rendezett, jól áttekinthető. - A helyesírás, fogalomhasználat pontos, következetes. - A választott fájlok jól kapcsolódnak az adott kompetencterülethez.	

• A tanulókkal, tanárkollégákkal, szülőkkel való kommunikáció szakszerű és hiteles. • Módszertani változatosság, tudatosság jellemzi a hallgató munkáját. • Jól ismeri a szaktárgy tantervi követelményeit, és képes saját munkáját ezek figyelembevételével megtervezni. • Célszerűen használja a digitális eszközöket, lehetőségeket. • Együttműködést támogató, motiváló módszereket alkalmaz mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a tanórán kívül. • Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz. • Reálisan és szakszerűen elemzi, értékeli saját gyakorlatát és szakmai önfelkészítésének irányait.
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: —
További ajánlott irodalom: —
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása • A végzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, tantervfajtaikat, tantervtípusokat, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét. • A végzett tanár rendelkezik az információszerezéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. • Ismeri az általa tanított tudományág, szakterület (műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel. b) képességei • Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani. • Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a végzettségének megfelelő korosztály, illetve a felnőttoktatás keretében is. • Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően. c) attitűdje • Elismeri, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit. • Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. • Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó építő kritikára. d) autonómiája és felelőssége • A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

• A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásiirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. • A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: A035-L Tantárgy neve: Szakdolgozat [1,] Tantárgy neve angolul: Master's Thesis [1,]	Kreditértéke: 0
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakdolgozat	
A tanóra típusa: konz., konz. és óraszám: 0 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: konzultáció, önálló szakirodalom-feldolgozás.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: konzultációkon nyújtott egyéni teljesítmény mérése, dolgozatok, szakdolgozat kidolgozott részeinek bemutatása.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Elő- és *melléktanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Ismeretanyag: A tantárgy célja a témavezetővel előzetesen egyeztetett téma tudományos igényű feldolgozása, a tudományos kutatómunka módszertanának elsajátítása, gyakorlása. A tantárgy oktatása személyre szabott módszerekkel, egyéni konzultációk formájában történik.	
Tematika: • A témaválasztás szempontjai. • Szakirodalom feltárása és begyűjtése. • A könyvtárhasználat általános szabályai, nyomtatott, digitális és online publikációk használata. • A szakirodalom feldolgozásának átfogó módszertana. • A forráshasználat formai és szerzői-jogi keretei. Tudomány-etikai alapismeretek.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
A félévi osztályzat a szóbeli konzultációkon mutatott előmenetel és egy, a megismert formai és tartalmi feltételeknek megfelelő dolgozat alapján kerül megállapításra. Elvárás, hogy a Szakdolgozat 1. tanegység teljesítése során megfogalmazásra kerüljön a dolgozat tézise, történjen meg a szakirodalom feldolgozásának 70%-a. A szemeszter során konzultációkra a megbeszélte időpontokban, szükség szerinti számban, de legalább háromszor kerül sor.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: A szakdolgozat megírása a szakdolgozat témájának megfelelően egyénileg egyeztetett irodalomjegyzék alapján történik.	

További ajánlott irodalom: ECO, U.: <i>Hogyan írjunk szakdolgozatot?</i> Kairosz Kiadó, Szentendre, 2008, ISBN: 978-963-913-753-7. GYURGYÁK J.: <i>Szerkesztők és szerzők kézikönyve</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2005, ISBN: 978-963-389-714-0. KUSTÁR Z. – MOLNÁR J. – PERES I.: <i>A Studia Theologica Debrecinensis tudományos publikációinak szerkesztési és hivatkozási szempontjai</i>, digitális publikáció, elérhető: http://www.drhe.hu/attachments/119_DRHE_studia_formai_kovetelmenyek.pdf.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása • Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket. • Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. b) képességei • Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival. • Képes egyszerűbb kutatási módszerek használatára. c) attitűdje • Szakmai műveltségét nem tekinti állandónak, kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. • Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. d) autonómiaja és felelőssége • A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Hodossy-Takács Előd, egyetemi tanár, PhD, dr. habil
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): mind
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: MIND

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: G058-AL Tantárgy neve: Vallási szocializáció Tantárgy neve angolul: Religious socialization	Kreditértéke: 1
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: Szakmódszertani ismeretek	
A tanóra típusa: gyak., és óraszám: 5 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: A hallgató vallásformáját kialakító rendszerek tudatosítása, áttekintése és elemzése órai és otthoni munka keretében.	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: az órai munka keretében írásbeli feladatok teljesítése, önreflektív elemzés, otthoni feladatként vallási térképek, vallási szocializációs elemzések készítése.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 60 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Cél: A vallási szocializáció területén jelentős a családi minták hatása. A kurzus során a hallgatók saját élményeiből kiindulva, arra reflektálva ismerik meg a családi vallási szocializáció alapvető típusait. A család mellett a vallásgyakorló közösséggel való kapcsolat, és a kortárs kapcsolati háló összetétele is jelentős hatással bír a valláshoz való viszony alakulására, különösen tizenéves korban. A családi minták áttekintését követően ezt tekintjük át a félév során. A kurzus célja az elméleti ismeretek és a saját tapasztalatok önismereti módszerekkel történő áttekintése. Tematika: ○ A vallási szocializáció alaptípusai a családban ○ A család befolyása az egyén vallásosságának alakulására ○ Kapcsolat a vallásgyakorló közösséggel ○ Az istenkép alakulása ○ A vallásosság dimenziói ○ A kortárs csoport hatása ○ A vallásossághoz való viszony változásai az életút során Kompetenciák: A hallgatók saját élményeikre reflektálva önismereti, valamint kooperációs kompetenciáikat fejlesztve osztják meg ismereteiket, személyes tapasztalataikat egymással. Ezzel kommunikációs képességeik is fejlődnek.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	

<i>Gyakorlati jegy.</i> A félév során az órai munka keretében írásbeli feladatok teljesítése, önreflektív elemzés, otthoni feladatként vallási térképek, vallási szocializációs elemzések készítése. Ezek együttes teljesítése adja a gyakorlati jegyet.
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: PUSZTAI G. - DEMETER-KARÁSZI ZS.: Vallási szocializáció vizsgálata fiatal felnőttekkel készített interjúk tükrében, in: <i>Szociológiai Szemle</i> 29/3 (2019/3), 80–97. PUSZTAI G.: Vallási szocializáció és hatásai, in: <i>Magyar Tudomány</i> 180/6 (2019), 834–843. SCHWEITZER, F.: <i>Vallás és életút. Vallásis fejlődés és keresztyén nevelés gyermek - és ifjúkorban</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999. ISBN: 963-300-773-9.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. - Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit. b) képességei - Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában. - Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat. c) attitűdje - Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. - Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi. d) autonómiája és felelőssége - Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. - Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
Tantárgy felelőse: Dr. Hodossi Sándor főiskolai docens, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: G093-AL / G094-AL Tantárgy neve: Valláslélektan [1, 2] Tantárgy neve angolul: Psychology of Religion and Spirituality [1, 2]	Kreditértéke: 3, 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek	
A tanóra típusa: gyak., ea. és óraszám: 10 ea. /félév, illetve 10 gyak. /félév az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: A hallgató vallásosságát és spiritualitását befolyásoló tényezők áttekintése, tudatosítása és művelése órai és otthoni munka keretében.	
A számonkérés módja: kollokvium, gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: témakidolgozások, drámaformák	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti és gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 60 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: Valláslélektan [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Cél: A vallásos magatartás működésének megismerése, önreflektív feltérképezése, az érett vallásosság és spiritualitás tényezőinek tudatosítása. Tematika: Valláslélektan [1]: • A vallás és a lélektan alapfogalmai, értelmezési kerete • A keresztény élet célja és a vallásos magatartás összefüggései • A vallásos magatartás és spiritualitás • A személyes hitfejlődés (Fowler) • Vallás és identitás, fontosabb személyiség-lélektani irányzatok (Freud, Jung, Adler, Frankl, Rogers, Erikson, Assagioli, Wilber) Valláslélektan [2]: • A megtérés mibenléte és valláslélektani jelentősége • Istenképek • A bűnbánat, bűnbocsánat fogalmai • A spiritualitás, mint Istenhez közeledés • A különböző imaformák valláslélektani vonatkozásai	
Számonkérési és értékelési rendszer:	

Valláslélektan [1]: kollokvium A vizsga egy, a félév során megbeszélte témakör elemző leírásából, és annak elsajátítását mutató beszámolóiból tevődik össze. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik. Valláslélektan [2]: gyakorlati jegy A hallgatók órai és otthoni munka keretében vallási térképeket és személyes vallásos magatartásuk önreflexív elemzéseit, beszámolókat készítenek. A gyakorlati jegyet az ezekre adott osztályzatok átlag adja ki.
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: VERGOTE, A.: <i>Valláslélektan</i>, Semmelweis Egyetem – TF – párbeszéd (Dialógus) Alapítvány – HÍD Alapítvány, Budapest, 2001. ISBN: 963-00-8699-0. HORVÁTH K. (szerk.): <i>Vallásosság és személyiség</i>, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 2007. ISBN: 978-963-9206-62-5. SCHMEMMANN, A.: <i>A világ életéért</i>, Paulus Hungarus – Kairosz, Budapest, 2001. ISBN: 9639302635. HORVÁTH-SZABÓ K. (szerk.): <i>Vallás és emberi magatartás</i>, Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, 2012. ISBN: 978 963 912 986 3. FRIELINGSDORF, K.: <i>Istenképek. Ahogy beteggé tesznek – és ahogy gyógyítanak</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2007. ISBN: 978-963-361-892-9. ELEK L. SJ.: A hitstruktúra fejlődésének elmélete - és gyakorlati alkalmazhatóságának korlátai, in: <i>Embertárs</i> 15 (2017/2), 116–128. HU ISSN 1785-0436. További ajánlott irodalom: OTTO, R.: <i>A szent</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 1997. ISBN: 963-379-221-5. JUNG, C. G.: <i>Gondolatok a vallásról és a kereszténységről</i>, Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1996. ISBN:963-0938-84-7. ELIADE, M.: <i>Vallási hiedelmek és eszmék története</i>, Osiris, Budapest, 2006. ISBN: 9789633898055. ELIADE, M.: <i>Szent és Profán</i>, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1996. ISBN: 963-07-6082-7. SCHWEITZER, F.: <i>Vallás és életút – Vallásos fejlődés és keresztény nevelés gyermek - és ifjúkorban</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999. ISBN: 963-300-773-9.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a)tudása • A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről. • Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait. • Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat. b)képeségei • A végzett/szakképzett tanár képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. • Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. • Képes a szaktárgyában rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni. c) attitűdje • A szakképzett tanár törekszik saját megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. • Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.

- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenki­ben meglát­ni az értékeket és pozitív érzelme­kkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

d) autonómiaja és felelőssége

- A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulási­r­án­yításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Mézes Zsolt László, adjunktus, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Tantárgy kódja: G140-L Tantárgy neve: A vallástanári pálya egyházi kontextusa Tantárgy neve angolul: Religious education in a church context	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés	
A tanóra típusa: gyak., és óraszám (levezető munkarend): 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: ---	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: prezentáció készítése és előadása	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 80 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása Cél: A vallástanári munka a tantárgy tartalmát, felekezeti meghatározottságát és karakterét tekintve is elválaszthatatlan attól az egyházi közösségtől, amelyik arra felhatalmazást ad. A tantárgy keretében a hallgatók megismerhetik az intézményi hitoktatás jelen gyakorlatát meghatározó tágabb összefüggésrendszert, amelyben mindennapi munkájukat végezniük kell. A teológiai diszciplína, az egyházi gyakorlat, az iskolák világa és a gyülekezeti élet metszéspontjában folyó katechézis stratégiai fontosságú szolgálat, ami éppen határterületének kiterjedtsége okán jelent komoly kihívást a hitoktatók számára. A tantárgy témájának rendszerszemléletű megközelítése egyrészt eligazodási pontokat nyújt, másrészt a vallástanári identitás megerősítését szolgálja. Tematika: ○ A református intézményes nevelés alapelveinek mai olvasata ○ A hitoktatás helye a közoktatásban és az egyház stratégiájában ○ A vallástanár templom és iskola metszéspontjában ○ A vallástanár szerepe az egyházi szocializáció támogatásában ○ A vallástanár lehetőségei a gyülekezeti integrációban ○ A vallástanár, mint referenciaszemély A félév során a hallgatók az oktató által kiadott témában és formai követelmények szerint egy hallgatói prezentációt kötelesek a kurzus keretében, az oktató által kijelölt időpontban megtartani. A prezentáció terjedelme 2-3 írott oldal, időtartama pedig 10-15 perc kell, hogy legyen. A hallgató a prezentációt a kurzus keretében, a hallgatótársai előtt adja elő, és a kérdésekre válaszolva „megvédi” annak téziseit, állításait. A prezentációk témáját az oktató a szorhgalmi időszak első két hetében jelöli ki úgy, hogy annak elkészítésére legalább két hét felkészülési időt kell biztosítania.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
Gyakorlati jegy.	

A gyakorlati jegy minősítését az órákon való aktív részvétel, valamint az oktató által kiadott témában és formai követelmények szerinti hallgatói prezentáció tartalmára és a hallgatótársak előtti előadására és „megvédésére” adott osztályzatok átlaga adja.
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: BIBÓ, István, ifj.: <i>Hit és értelem</i>, Budapest, Argumentum Tudományos Kiadó, 2018. ISBN: 978-963-446-794-6. POMPOR, Zoltán (szerk.): <i>Református pedagógus identitás</i>, Budapest, RPI, 2008. ISBN: 2399996866546 RÓZSAI, Tivadar: <i>Az egyház jövője. Tanulmányok a református keresztyén nevelés kérdéseiről</i>, Debrecen, Tiszántúli Református Egyházkerület, 2014. ISBN: 978-963-89706-3-3. TÓTH, Sára: <i>Minden itt van</i>, Budapest, Harmat Kiadó, 2021. ISBN: 978-963-288-662-6.
Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása Részletekbe menően ismeri az adott szakterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát. Jól ismeri szakterülete szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit, és technikáit anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven. b) képességei Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret. A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza. c) attitűdje Vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják. Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit. Kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására. d) autonómiája és felelőssége Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.
Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Kis Klára, egyetemi docens, PhD.
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): ---
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék